

СЛОВО ОД ЛАПОВУ

Лист за библиотекарство, књижевност, културу и завичајност,
година II, број 6, март 2022.

САДРЖАЈ

ТЕМА БРОЈА

Поруке из прошлости - 1. и 2. страна

ИЗДАВАШТВО

Прича о змају са Ртња - 3. и 4.

ДНЕВНИК ЈЕДНОГ БИБЛИОТЕКАРА

Дан државности - 4. и 5.

Вожд - 5, 6. и 7.

Светски дан поезије - 8.

МЕЂУНАРОДНИ ДАН МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА

Филологија и библиотеке - 9, 10. и 11.

НА КОРЗОУ КРОЗ ВЕКОВЕ

Јовањдан код кумова - 12. и 13.

ПРЕПОРУКА ЗА ЧИТАЊЕ

Пројекти алексиначког библиотекарства - 14, 15. и 16.

КУЛТУРНА ДЕШАВАЊА

Апсолутни победник - Урош Дилић - 17.

Беле покладе - 18. и 19.

ОБРАЗОВАЊЕ

Основна школа „Светозар Марковић” - 20.

ЗДРАВСТВО

Ново санитарско возило у служби Дома здравља - 21.

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Дан општине Лапово - 22. и 23.

Програм унапређења енергетске ефикасности - 24.

Данијела Вулићевић

ПОРУКЕ ИЗ ПРОШЛОСТИ

ТЕМА БРОЈА

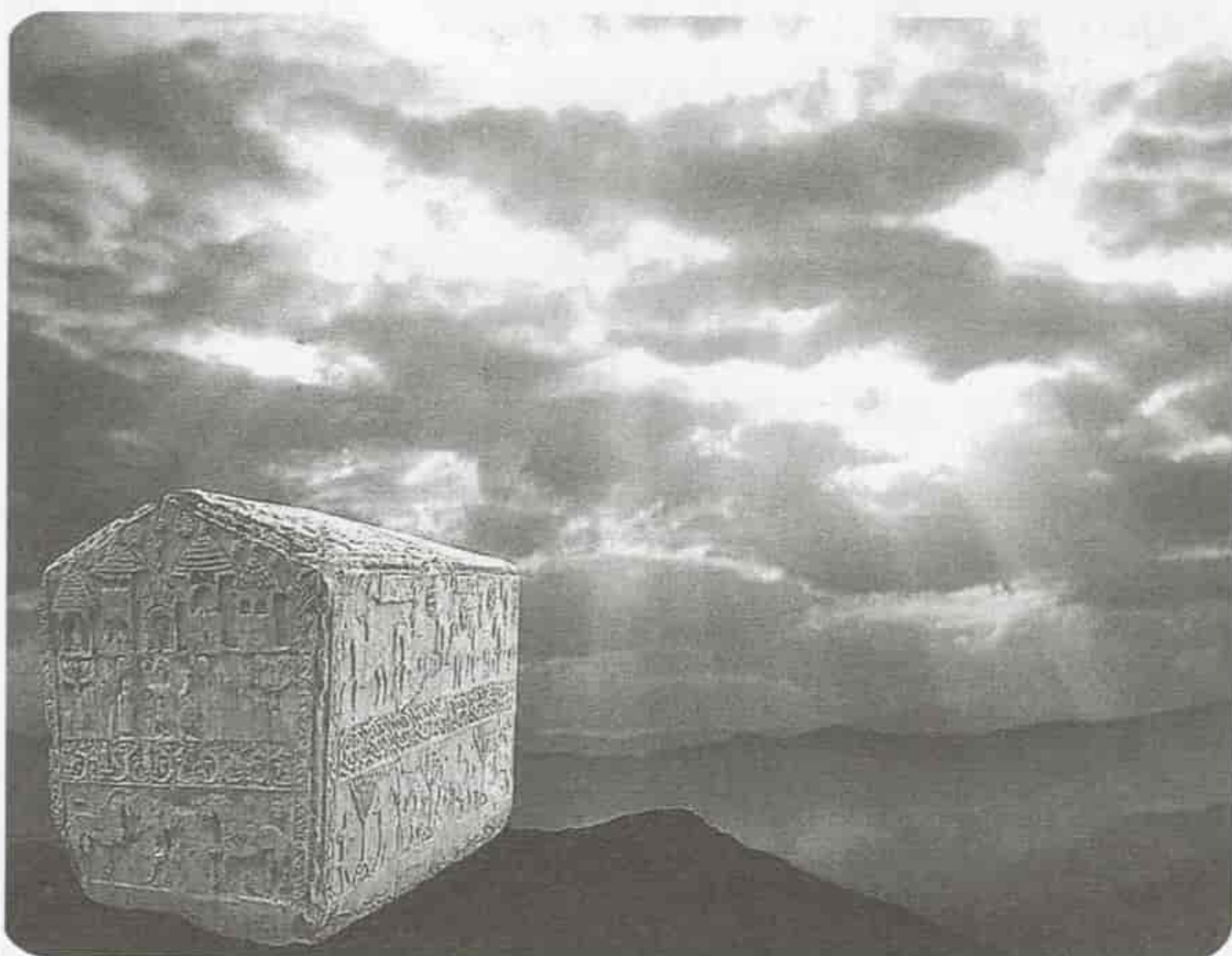

Фото: Архива Музеја града Зенице

Након успешно реализованог регионалног пројекта „Илири, заједничка баштина“ који је финансирао Фонд за Западни Балкан, три установе културе из три државе: Србије, Црне Горе и Босне и Херцеговине, и у овој години настављају сарадњу.

У питању је пројекат „Поруке из прошлости“ (Приче о стећцима). Реализатор пројекта је ЈУ Музеј града Зенице, суорганизатори су НВО Академија друштвених наука из Бијелог Поља и наша установа.

Пројекат се темељи на неколико активности чији је циљ ревитализирати поруке исписане на стећцима. Без обзира да ли је реч о писмености, законодавству, животу на двору, религији, свакодневици обичног човека, било ком другом аспекту друштвеног живота, занима нас да представимо садржаје који нас спајају, указују на континуитет суживота на Западном Балкану. Дељење исте и сличне културе, сведочи о заједничким коренима савремених народа.

Наш циљ је да креирамо нове приче о стећку следећи поруке из прошлости. Због тога смо почетком године расписали конкурс за причу чији је мотив стећак.

Пропозиције конкурса за ауторе из региона:

1. Тема збирке „Поруке из прошлости“;
2. На конкурс се могу слати необјављене приче из жанра фантастике и прича страве;
3. Потребно је да се као мотив обради

стећак, а радња се може одвијати у прошлости, садашњости или будућности;

4. Приче прихватамо на босанском, црногорском, српском или хрватском језику;

5. Препоручена дужина приче од 3 до 8 страница, (Word, фонт Ариал, величина 12);

6. Причу треба послати искључиво електронском поштом на адресе: prometej.bosanski@gmail.com, refesticon@gmail.com, danijelavulicevic@gmail.com, и то са насловом, именом и презименом аутора /ауторке, кратком биографијом (до 300 речи) и контакт подацима;

7. Један аутор/ауторка може послати једну причу за чије ауторство одговара;

8. Аутор/ауторка достављањем приче прихвата услове конкурса и правила фестивала о објављивању приче;

9. Рок за достављање прича је 25. 4. 2022. године;

10. Одабране приче се не хонорирају и не додељују се награде за најбољу;

11. Избор пристиглих прича ће обавити међународни жири, док ће резултати бити објављени пре одржавања фестивала/промоција у Зеници, Бијелом Пољу и Лапову;

12. Аутори/ауторке чије приче буду објављене биће позвани да представе причу у складу са програмом фестивала и актуелном здравственом ситуацијом;

13. Одабране приче ће бити објављене у збирци "Поруке из прошлости" која ће премијерно бити представљена на 10. Регионалном фестивалу фантастичне књижевности REFESTICON 22 у Бијелом Пољу, Фестивалу "Траговима босанског краљевства" у Зеници, и у Општинској библиотеци "Слово" у Лапову.

Фото: Архива Музеја града Зенице

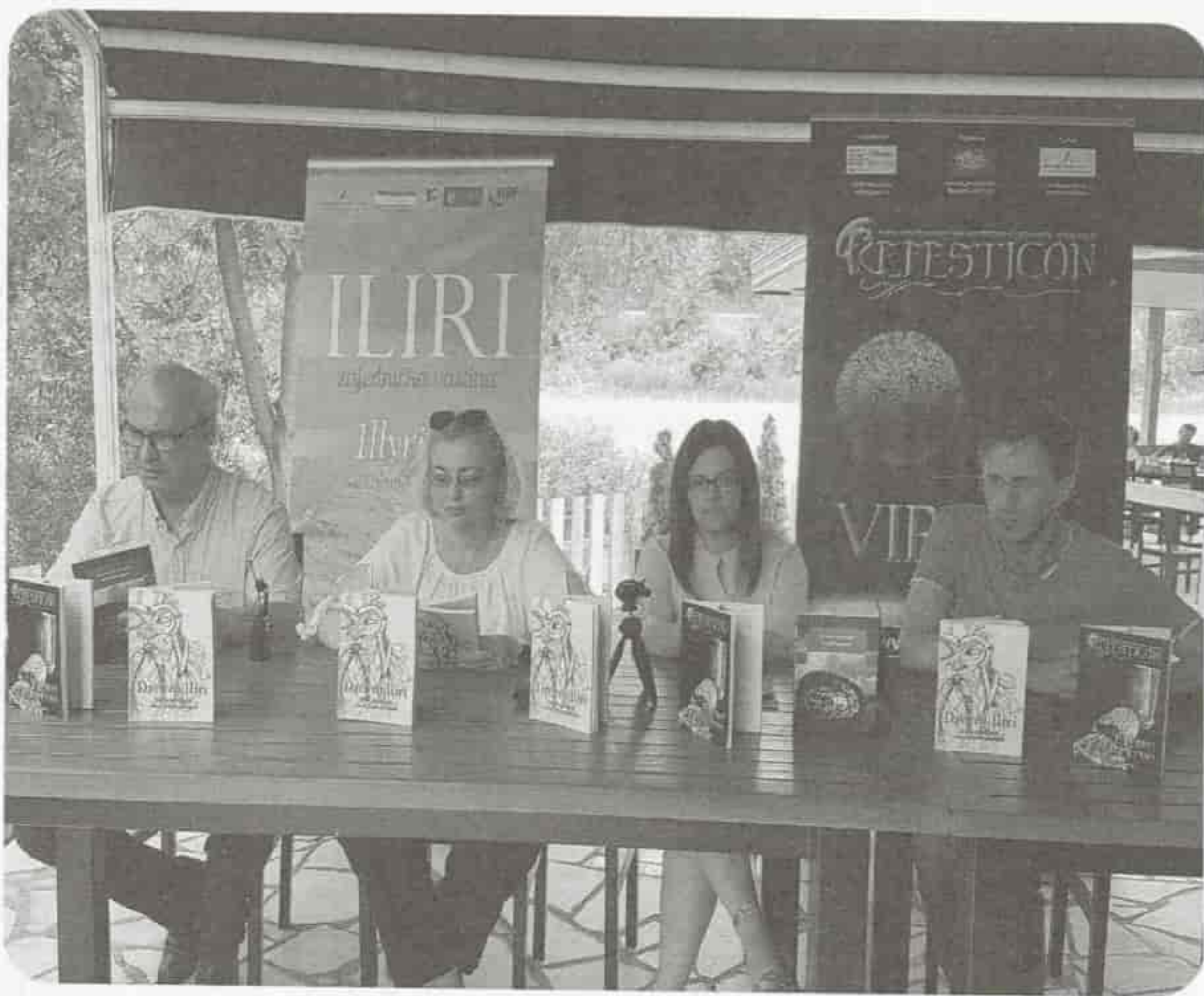

Фото: Архива Библиотеке

Такође смо расписали конкурс за илустрацију чији је мотив стећак.

Пропозиције конкурса за ауторе из региона су:

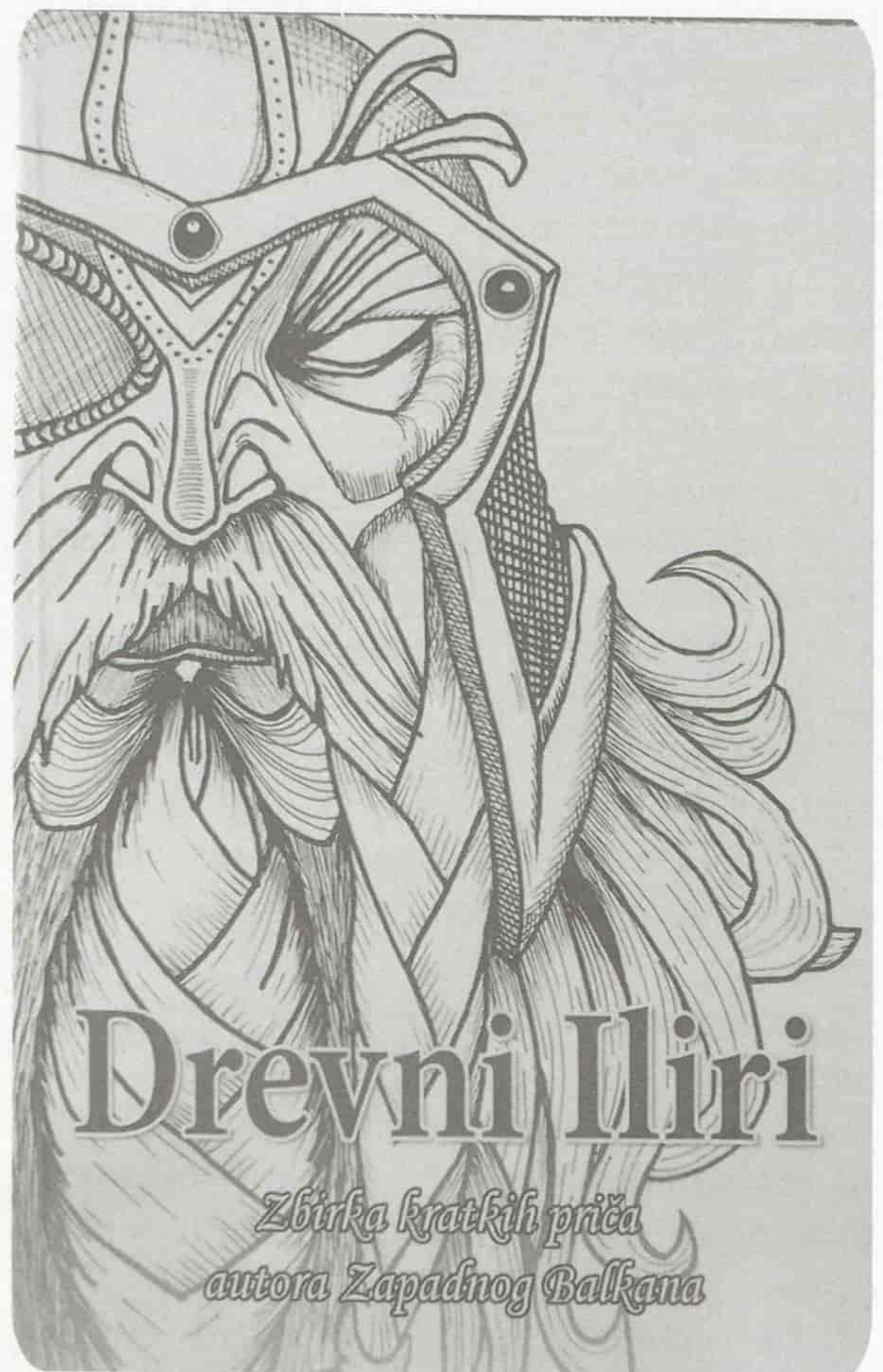
1. Тема „Поруке из прошлости“;
2. На конкурс се могу слати необјављене илустрације из жанра фантастике и прича страве;
3. Потребно је да се као мотив обради стећак;
4. Илустрације прихватамо без обзира на одабир технике;
5. Препоручен квалитет ЈПГ 1800 x3200;
6. Илустрације треба послати искључиво електронском поштом на адресу prometej.bosanski@gmail.com, refesticon@gmail.com, danijelavuliceic@gmail.com, и то са насловом, именом и презименом аутора/ауторке, кратком биографијом (до 300 речи) и контакт подацима;
7. Један аутор/ауторка може послати више илустрација за чије ауторство одговара;
8. Аутор/ауторка достављањем илустрације прихвата услове конкурса и правила фестивала о објављивању;
9. Рок за достављање илустрација је 25. 4. 2022. године;
10. Одабране илустрације се не хонорирају и не додељују се награде за најбољу;
11. Избор пристиглих илустрација ће обавити међународни жири, док ће резултати бити објављени пре одржавања фестивала/промоција у Зеници, Бијелом Пољу и Лапову;
12. Одабране илустрације ће бити објављене у збирци "Поруке из прошлости"

која ће премијерно бити представљена на 10. Регионалном фестивалу фантастичне књижевности REFESTICON 22, у Бијелом Пољу, Фестивалу “Траговима босанског краљевства” у Зеници и у Општинској библиотеци “Слово” у Лапову.

Надамо се да ће се писци и ликовни уметници из региона јавити на наш конкурс и да ће публикације које ће произаћи као резултат бити вредне колико и прошлогодишње.

Аднадин Јашаревић, један од уредника збирке кратких прича аутора Западног Балкана „Древни Илири“ (Бијело Поље, Зеница, Лапово; 2021) у предговору је између осталог написао:

„Треба поставити права питања. У том случају слиједе и одговори. Право је питање: ко смо? Пребројавање крвних зрнаца нам неће одговорити. Уколико се не сјећамо наших предака, не живимо њихово наслијеђе, не приповједамо њихове неиспричане приче, нећемо заборавити само њих, него и себе. Ко смо? Двадесет седам аутора из осам држава, на неколико језика, покушали су одговорити на то питање. Настојали су оживјети наша крвна зрнаца, древну крв, одјенути је у ново рухо.“

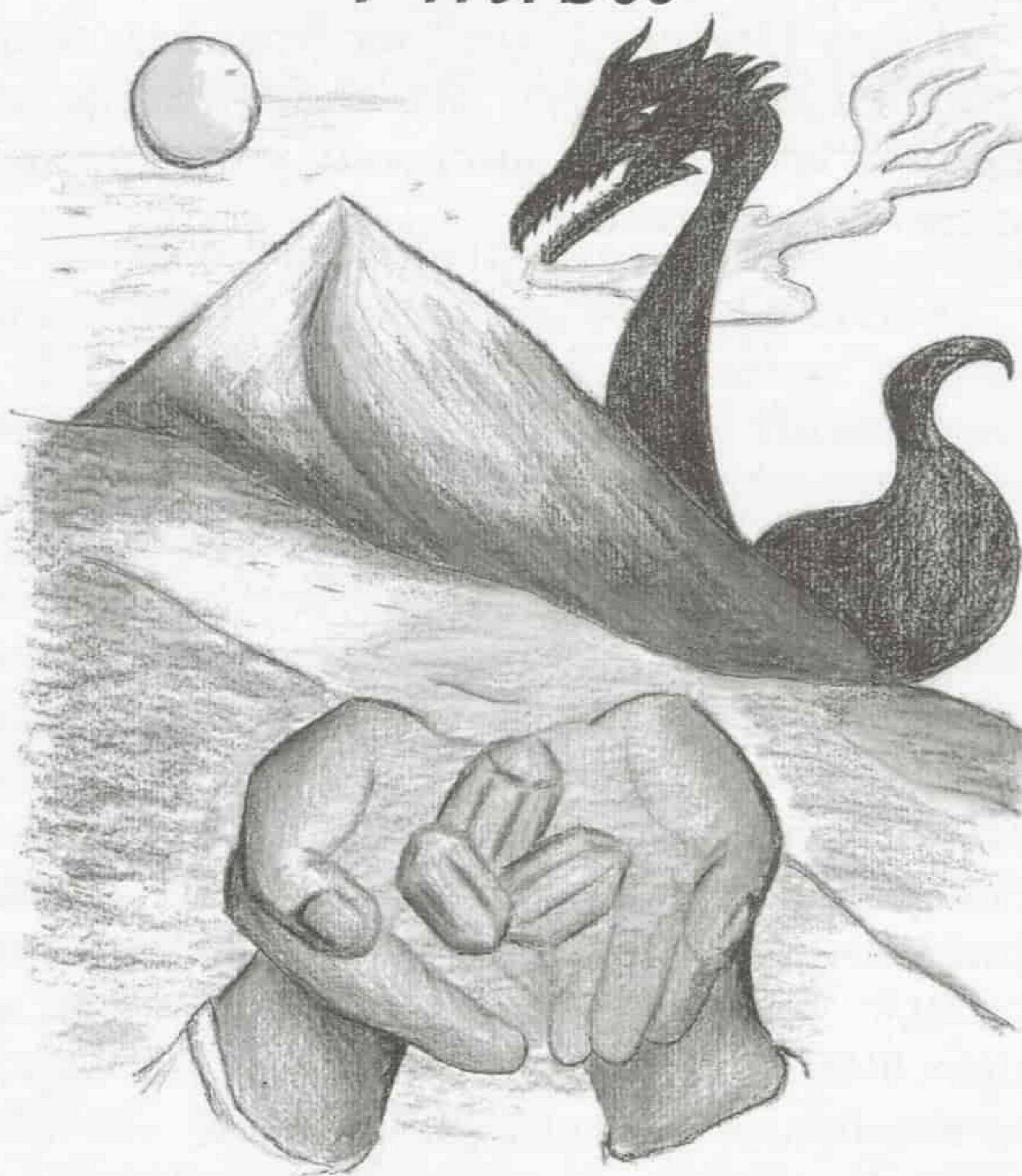
Данијела Вулићевић

ПРИЧА О ЗМАЈУ СА РТЊА

„То је ватра вилењака, нека ти пламти у
срцу онда када се све ватре угасе...“

Стеван Стефановић

Прича о змају са Ртња

ОПШТИНСКА БИБЛИОТЕКА „СЛОВО“

У издању наше установе крајем 2021. године изашла је из штампе књига Стевана Стефановића „Прича о змају са Ртња“ у тиражу од 500 примерака у штампарији „Галаксијанис“ у Нишу.

Аутор илустрација у књизи је Ања Поповић, а по њеној идеји, Катарина Радукановић је урадила илустрацију на корици. Дизајн корице је дело Иване Андрејевић, а техничка припрема Зорице Мујковић. Коректуру и лектуру књиге урадила је Слађана Стојановић.

Стеван Стефановић је рођен 1982, три године након што је објављена његова омиљена књига „Мач од Шанаре“ у познатој едицији „Плава птица“, у три дела за којима још увек трага. Незабравне дане распуста је проводио подно Ртња. Ова најлепша планина и сада му је уточиште. Гимназију је завршио у

Параћину, поморавском граду у којем су се производиле најбоље жвакаће гуме, али он деци радије препоручује воће.

Остварио је свој сан из детињства и постао свештеник. Сада има парохију у Црквенцу и Дубљу крај Свилајнца. Немојте их тражити на мапи већ убедите родитеље да вас поведу у обилазак предела на Великој Морави. И даље има дечачка интересовања: спорт, музику и књижевност. Кошарком се бави рекреативно, о музици, али и о многим темама из области уметности, историје и православа пише занимљиве текстове који су објављивани у часописима и на порталима. Аутор је и студије „Богословље Достојевског“ (2019), књиге о којој радо говори средњошколцима. Чита свакодневно, има велику кућну библиотеку и сматра да је књига један од најбољих дечјих пријатеља.

У поговору књиге као њен уредник сам написала:

Пред нама је кратак авантуристички роман Стевана Стефановића „Прича о змају са Ртња“. Из ауторове посвете можемо да претпоставимо да је књига дечја, али већ након неколико редова схватамо да је чудесна прича о змају са једне од наших најлепших планина писана подједнако и за одрасле.

Радња романа се дешава у садашњости наслањајући се на историју, религију, митологију и обичаје краја који се свио подно импозантног Ртња, умивен водом Мирошнице, огрнут тајанственим горским плаштом и старим предањима.

Тема романа је бајковита авантура главног лика Стевана, па са симпатијама можемо да закључимо да се писац одважио да приповедајући у првом лицу у карактер јунака дела утка своје особине.

Стеван је млад човек кога су пут и случај нанели у подручје препуно опасности, тајни и фантастичних бића. На свом кратком, али занимљивом путовању богатом перипетијама, избављењима, добрим делима и подвизима, Стеван је пронашао оно што није ни знао да тражи. До душе, зарадио је промрзLINE и опекоLINE тине, али нешто човек до катарзе мора и да отрпи.

Чувајући успомену на храбе претке, поштујући Светог Ђорђа, подвлачећи злодела владара који су били тирани, истичући значај православља, његових манастира и храмова, аутор нам је испричао интересантну бајку у којој, логично, добро побеђује зло.

Одличном дескрипцијом, дијалозима који прате одлике учесника у њима,

духовитошћу на рачун главног јунака, односно на свој, постигао је да се у читаоцу јави жаљење што књига није обимнија.

Против Стевана су се уротили зима, ледена вода, Црне Утваре, гладни вукови, страшни змај и отровни гас. И као да то није довољно, у једном тренутку га је опхрвао страх, а он се највештије храни нама самима, нашим манама и слабостима.

Стеван је био на римском путу, али је истовремено био на стази спознаје да сопствене утваре једино сами можемо да победимо уз малу помоћ пријатеља - вукова (храбрости) и добре виле (љубави). Сазнања да чаробне каменчиће који светле у мраку и сјајне златнике који звецкају у џеповима, можемо пронаћи једино у ризници сопственог духа и сопствене вере.

Писац Стеван зато изговара, само у

једном моменту искорачивши из коже неустрашивог, врцавог и сналажљивог јунака: „Мој таленат да пишем је у ствари продукт тих златника, ко зна чији дар коме, ко зна чија жеља.“

Отпочела сам свој приказ посветом, па ћу њоме завршити. Највећи дар сваког родитеља деци су крила. Могућност да истражују, уче и сазревају, знајући да у мами и тати увек имају подршку и да су обгрљени љубављу. Зато писац својој деци не обећава „куле и градове“ већ им поклања време, простор, осећања, непрегледне видике и дивну причу о Ртњу и његовим чудноватим бићима. Дарује им дечака у себи као најбољег сапутника на путу одрастања.

„Жица Промет Плус“ из Аранђеловца, препознавши значај ове публикације за децу и младе, финансијски је подржала њено објављивање.

Данијела Вулићевић

ДАН ДРЖАВНОСТИ

Фото: ФБ страница Општине Аранђеловац

Поводом Дана државности Републике Србије у Орашцу, на месту где је 1804. подигнут Први српски устанак, и ове године је 15. фебруара одржана централна државна свечаност. Свечаности су присуствовали челници Општине Лапово, као и бројни Лаповци.

Овај празник је јако важан за нашу земљу и њене становнике. Осим што је на Сретење подигнут Први српски устанак, истог дана 1835. у Крагујевцу је донет Устав Књажества Србије, познат као Сретењски устав. Устав је саставио Димитрије Давидовић, политичар, дипломата, новинар и писац. Уставом је извршена подела власти на законодавну, извршну и судску. И дан данас се квалитет овог устава сматра стандардом уставности и демократије.

Из фонда наше установе можете да позајмите :

„Живот и дела великог Ђорђа Петровића“ из пера Константина Н. Ненадовића, репродукцију издања из 1883. године („Слобода“, Београд), у два тома; „Карађорђе: васкрс Србије“ Живојина Андрејића („Меркур – Св; ННК Интернационал, Београд, 2013); „Велики вожд“ Живорада Јанковића (Одбор за просвету и културу Епархије пожаревачко-браничевске, Пожаревац, 2012); „Карађорђе“ Владимира Ђоровића („Свет књиге“, Београд, 2013); „Казивања очевидаца и учесника о Првом српском устанку“ („Етос“, Београд, 2004); „Читанка Првог српског устанка“ коју је приредио Миодраг Матицки („Читоја штампа“, Београд, 2004); „Први српски устанак – од историје до народне историје и њене усмене митизације“ Ненада Љубинковића и Мирјане Дрндарски („Наша прича плус“, Београд; Задужбенинско друштво „Први српски устанак, Орашац, 2012); „Описивање устанка“, Вука Стефановића Караџића (СКЗ, Београд; ОШ „Јован Поповић“, Земун, 2004); „Причање Петра Јокића о Првом српском устанку (1804-1813)“, запис Милана Ђ. Милићевића (СКЗ; ОШ „Ђура Јакшић“, Београд, 2003); „Српска држава Првог устанка“ Драгослава Јанковића („Нолит“, Београд, 1984) и роман за децу „Изненађење на Сретење“ Данијеле Вулићевић („Легенда“, Чачак, 2015).

Један од циљева ове рубрике је дати деци и младима пример како се поштују

родољуби, учи и не заборавља национална историја, стога у наставку прочитајте текст о Карађорђу

Стеван Стефановић

ВОЖДА

„...Ал хероју Тополскоме,
Карађорђу бесмртноме,
Све препоне на путу бијеху, к циљу
доспе великоме...
Диже народ, крсти земљу, а
варварске ланце сруши...
Из мртвијех Срба дозва, дуну живот
српској души...“

Свети Петар II Петровић Његош,
Тајновидац

Прича о Вожду је прича о слободи. Зато и говоримо о њему данас, на Сретење.

Шта је то слобода? Како данас савремени човек разуме слободу? Видимо да се у различитим културама, у различитим срединама, и у различитим народима, слобода схвата различито. Најчешће је тумачимо као слободу избора: када бирамо између две могућности, између два пута, ми смо само наизглед слободни, јер су нам оба пута споља наметнута. У хришћанству, слободу тумачимо онако како ју је протумачио Достојевски у роману "Браћа Карамозови". Овде се слобода посматра кроз конкретну Личност, односно кроз љубав. Љубав је слобода и слобода је љубав. Овакво схватање слободе врхуни у Христовој жртви, јер нас Христос ослобађа од смрти, која је деградација личности и највећи атак на љубав и слободу.

Трећи начин схватања слободе је онај начин који је својствен био нашим прецима. Она се огледа у делатности Светог Саве, у Косовском завету, у Карађорђевој устанку, и у великим биткама двадесетог века. Наши су дедови желели да сами одлучују о свом животу, и о својој судбини. Они су желели да живе као своји на своме, да сами себи бирају вође и краљеве, епископе и патријархе.

Карађорђе је у нашем колективном несвесном, уз Светог Саву и кнеза Лазара, вероватно најзначајнија фигура. У себи садржи снагу древних витезова, али и духовне карактеристике правога војводе. Као војсковођа и ратник, стоји раме уз раме са Милошем Обилићем. Рођен је за Ђурђиц, на жалост историчари се не слажу тачно које године, вероватно краја педесетих година 18. века. Свети Ђорђе, чије је име понео, одредио је

његову судбину, учинивши га и ратником, и мучеником...

Када је 1987. године снимана сцена убиства Карађорђа у серији „Вук Караџић“ у Радовањском лугу, људи су љубили руку глумцу Марку Николићу и плакали. Око реконструисане колибе Драгића Војкића, по речима Ђорђа Кадјевића, редитеља, окупило се неколико хиљада гледалаца, у једној изузетно емотивној сцени, сви су плакали, глумац Марко Николић је плакао, као и читава филмска екипа. Људи су осећали кајање. Имали су свест да је ту учињено нешто јако лоше, нешто трагично, што је обележило на негативан начин даљу српску историју, али и вождове убице.

Своју војничку славу Карађорђе задобија током Аустријско - турског рата у коме је учествовао као аустријски подофицир у периоду од 1787. до 1791. Био је део фрајковских јединица, које су биле сачињене углавном од Срба. Учествовао је у опсади Београда, при чему је показао изузетну личну храброст када је спасио свог војног старешину, капетана Радича, притом победивши сам четири Турчина.

Током овог рата, Карађорђе ратује у Србији против Турака. У једном тренутку аустријска војска долази до манастира Студеница, где су у том тренутку биле похрањене мошти Стефана Првовенчаног, првог српског краља из светородне династије Немањића. Карађорђе заједно са својом генерацијом устаника тада схвата да је њиховој генерацији допало у руке да обнове српску државу, на темељима средњовековне немањићке државе. Тада Срби формирају Кочину крајину. Када су Турци 1791. кренули у контраофанзиву, Карађорђе је лично био у јединици која је пратила пренос моштију краља Стефана Првовенчаног преко Саве.

Као што знамо, непосредни повод за избијање буне била је Сеча кнезова у којој је између осталих, убијен и Алекса Ненадовић, који би да је остао жив, вероватно био и вођа устанка. Пред Светог Саву 1804. Карађорђе прелази залеђену Мораву и састаје се са завереницима Миленком Стојковићем и Стеваном Синђелићем у манастиру Миљково у доњој Ресави, поред Свилајнца, где доносе одлуку да се подигне устанак.

На Сретење Господње 1804. почео је Први српски устанак, или Карађорђево рат, како су га звали савременици. На заставама устаника налазиле су се слике и иконе Стефана Првовенчаног. Ово је за устанике било веома важно, тиме су

желели да покажу да њихова буна није само буна против дахија, већ почетак српске револуције, почетак обнављања наше средњовековне краљевине, чији је најбољи симбол, симбол државности, био управо Стефан Првовенчани.

Фотографија преузета са:
<https://en.wikipedia.org/wiki/Kara%C4%91or%C4%91e>

На састанку који је одржан у Орашцу, Карађорђе бива, од стране око три стотине завереника, изабран за вођу устаника. Најпре је место вође понуђено славном хајдучком старешини и харамбаши Станоју Главашу, који је одбио рекавши да као хајдук не може предводити кнезове. Затим је место вође устанка понуђено Теодосију Марићевићу, орашачком кнезу, који је одбио образложивши да он као кнез не може да предводи хајдуке. Карађорђе је изабран као алтернативно решење, као решење које садржи у себи оба света и хајдучки и домаћински (у тренутку избијања буне, Карађорђе је имао 3000 коза). Осим тога, кнезови су знали да ако буна не успе, да ће вођа буне бити први погубљен.

Карађорђе наређује да се најпре запале турски ханови. Ханови су биле врста турске управе по селима и њих је било у Србији око шест стотина. Ханови су паљени ноћу, да се ватре даље виде и тако је подизан морал у устаничкој војсци и народу. Већ у марту дахије бивају до ногу потучене, а Турци заробљени у градовима.

У Остружници се организује прва ску-

пштина устаника, шестог маја, на Ђурђевдан. Ово представља зачетак парламентаризма и демократије у Србији. Иако га каснија историографија у време Обреновића или током комунистичке диктатуре приказује као тоталитарног војног заповедника, Карађорђе већ 1805. године формира Правитељствујући совјет и пребацује власт на Совјет, односно владу и скупштину, у немогућим условима, у условима рата и сталних војних сукоба. Председник прве владе у слободној Србији, био је наравно, свештеник, прота Матија Ненадовић – овога се сетите, када негде прочитате да Црква не би требало да се меша у политику.

Влада је имала шест министара, за просвету Доситеја Обрадовића, који ускоро, опет у условима рата отвара и Велику школу, зачетак Београдског универзитета. Формирана су и министарства за: војску, правду, финансије, унутрашње и спољне послове. Једном речју, формиране су институције. Организују се и војне управе, које су биле независне од државних, као и данашњим језиком речено, локалне самоуправе - састављају се на локалном нивоу магистрати на челу са кнезовима, који су у пракси имали извршну и судску власт. Свака нахија имала је и војводу, који је био војни заповедник.

Карађорђе је извојевао неке славне победе не само над дахијама, јаничарима, већ и над регуларном војском турске царевине. Свакако су најславније од њих битке на Мишару и на Иванковцу. У Бици на Мишару Вожд је извео изузетан војни маневар, ископавши шанчеве и сакривши коњицу. Сам је био у рововима, бодрећи војнике, а са крила српску коњицу је предводио поп Лука Лазаревић (опет свештеник). У турској војсци било је и пар стотина француских коњаника које је Наполеон по уговору био обавезан да проследи савезничкој, турској војсци. Забележено је да је у једном интервјуу који је Наполеон дао за престижни француски часопис, на питање новинара да прокоментарише како се осећа као највећи војсковођа данашњице, Наполеон рекао, парафразирам: да слава највећег светског војсковође не припада њему, већ српском војводи Карађорђу који је са својим сељацима, дрвеним, трешњиним топовима девет година одолевао налетима турске царске војске.

На Иванковцу Карађорђе је, такође, извео маневар којим је поделио војску на

два дела, са две стране Мораве. Турци су се одлучили да нападну десну страну реке, проценивши погрешно да је устаничка војска на том месту слабија. После једнодневне битке, Турци су и овде били опкољени и поражени.

Слом устанка десио се јер је Русију напао Наполеон, и Русија је била принуђена да се повуче из рата са Турском, писмено се обавезавши да ће се Турска управа вратити у Србију. Потписан је мир у Букурешту, осма тачка односила се на Србију. Ми смо одбили тај мир, а Турска се са свом својом силом сручила на Србију, са преко 200000 војника из три правца. Устаници су у том тренутку могли да мобилишу једва 40000 људи, који нису били професионални војници. Турци су напали из правца Видина у Неготин, где пада хајдук Вељко, бранећи источну Србију са својим Тимочанима, из правца Ниша и јужне Србије, и из Босне, преко Дрине.

Карађорђе на ратном савету предлаже да се народ, нејач, жене и деца поведу у збегове, а да устаници наставе хајдучку, герилску, рекли бисмо данас, борбу, јер је знао да се после многих губитака фронтално не може више супротставити турској војсци. Ратни савет ово одбија и трећина људи у Србији бива убијена у турској одмазди.

Трећег октобра 1813. из Београда Карађорђе одлази у Земун са митрополитом Леонтијем и руским дипломатом, који су га неколико последњих месеци наговарали да напусти земљу. Реке избеглица са Карађорђем прелази Саву и Дунав, у Срем и јужни Банат, преко сто педесет хиљада људи... Само у једном дану у Београду, продато је у робље 1800 жена и младих девојака. Педест девојака, предвиђених за транспорт у неки од харема, тада се хвата за руке и скаче у Мораву, одлучивши да је боље да страдају у валовима реке, него да служе туђинима као љубавнице у харемима. Забележено је да се по српским варошицама и градовима од лешева није могло пролазити.

Вожд Карађорђе у емиграцији проводи непуне четири године. 1817. постаје члан тајног друштва масонског типа, грчке Хетерије, чији је циљ био стварање јединствене православне државе на темељима Источног ромејског царства, државе Срба и Грка, државе која би у свој састав укључила и Цариград, и која би била под покровитељством руског цара. Незванично, члан Хетерије био је и

руски император Александар. На чело војске која би ослобађала балканске народе од турске власти требало је да стане Карађорђе, тада већ славни војсковођа и свакако најугледнији и најцењенији Србин у Европи.

Као што знамо, Карађорђе је по наредаби кнеза Милоша убијен у ноћи између 25. и 26. јула, а његова глава послата је султану у Цариград. Велике силе нису дозволиле стварање балканског савеза, Милош Обреновић и Вујица Вулићевић су по речима историчара Екмечића искоришћени за убиство Вожда. Данас знамо да је Карађорђе, при иницијацији у редове Хетерије, дао заклетву да ће се он до смрти, као и његови наследници, борити за ослобођење од Турака и уједињење балканских народа. Ова заклетва испуњена је у Првом балканском рату, када је регент Александар Карађорђевић, Карађорђев праунук формално командовао Првом армијом, а кнез Арсен Карађорђевић, брат краља Петра и Карађорђев унук предводио српску коњицу.

Када се мали Михајло Обреновић разболео, а већ је старији Милошев син, Милан био јако болестан, књегиња Љубица, Милошева супруга, одводи децу на Карађорђев гроб, и тамо се над телом Карађорђа, као над моштима, моли Богу да опрости, и њој, и њеном мужу, убиство венчаног кума. Књегиња Љубица је дубоко у себи осећала да ће крв покојног Вожда пасти на њу и њену децу. Што се на крају и десило.

Много година касније, када Јелена Петровић, Вождова супруга, умире у Београду јануара 1842, њено тело путује на санкама читавих четрнаест дана по зими и великом снегу до Тополе. Са њеним телом на одру, путује и књегиња Љубица, плачући. Успут, у сваком шумадијском селу и градићу, поворке света дочекују тело Вождове удовице и клањају му се као највећој светињи. Сахрана Јелене Патровић, била је највећа сахрана у Србији у 19. веку.

Кнез Александар Карађорђевић, Вождов најмлађи син, док је био уз мајку на одру, као ађутант кнеза Михајла Обреновића, схватио је какво је расположење у народу и колика је љубав народа према његовом славном оцу. Исте године, 14. септембра, постаје изборни кнез Кнежевине Србије изабран на народној скупштини на Врачару.

СВЕТСКИ ДАН ПОЕЗИЈЕ

ДНЕВНИК ЈЕДНОГ БИБЛИОТЕКАРА

У част Светског дана поезије Општинска библиотека „Слово“ је уприличила Мини изложбу „Песмо моја, већ си на полету“. Аутори поставке су дипломирани библиотекари Гордана Мркаљ и Сања Станисављевић, као и Анђела Анђелковић, студент на мастер академским студијама Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу, смер енглески језик и књижевност, која у нашој установи обавља стручну праксу. Посетиоци су имали прилику да одаберу омиљену књигу поезије и да на наше распевано дрво окаче најдраже стихове. Изложбу су посетили и завичајни песници и обогатили поетску крошњу стиховима. Снежана Тошић је дрво олистала песмом Чарлса Буковског „Нисам престао да мислим на тебе“, а аутор ових редова песмом Драгише Стефановића:

СЛОБОДА

Носим стену око гуше,
па по свету тако ходам,
у сећању тежим Сунцу,
што од мене једном оде.

Носим стену око врата,
слободан сам кажу неки,
људска права - боли глава.
Пренесите моје реке,
спутајте ме барем мало,
док сустигнем жарко Сунце,
да са моста бацам камен,
носим стену око гуше.

Носим стену око гуше,
па по свету тако ходам,
у сећању тежим Сунцу,
што од мене једном оде.

Носим стену око врата,
слободан сам кажу неки,
људска права - боли глава.
Направите мост на реци,
спутајте ме барем мало,
да сустигнем жарко Сунце
и огрејем старе кости,
да са моста бацам камен,
носим стену око врата.

Светски дан поезије нам је осим

радости због изложбе и посетилаца, донео поновну запитаност зашто се поезија у Лапову тако ретко позајмљује. Увидом у статистику, схватили смо да и сами завичајни песници не користе поезију из нашег фонда. Једна од наших будућих мисија биће приближавање поезије младима, као и онима који сматрају да је „Фејсбук поезија“ квалитетнија од непрегледних редова укоричених стихова у свакој библиотеци.

Ево једне, сасвим личне препоруке за наступајуће пролећне дане (све публикације можете позајмити из фонда лаповачке библиотеке):

1. Верољуб Вукашиновић: Светлост у брдима (Легенда, 2007)
2. Драган Марковић: Галамџија и гугутка (СКЗ, 2018)
3. Злата Коцић: Грумен (СКЗ, 2020)
4. Иван Новчић: Љубав у Халдерну (Поетикум, 2021)
5. Гордана Ђилас: Опраштање (Фондација Група Север, 2020)
6. Зоран Богнар: Србијо, могу ли да будем твој син (Балкански књижевни гласник, 2019)
7. Мирослав Алексић: Арапски капричо (Архипелаг, 2020)
8. Новица Тадић: Незнан (Завод за уџбенике, 2006)
9. Милосав Тешић: Привид круга (СКЗ, 2019)
10. Ново распеће – антологија савремене српске поезије трагом естетског егзорцизма 1967-2007 (ЈУ Ратковићеве вечери поезије, 2007)

Да вам песма увек буде на уснама.

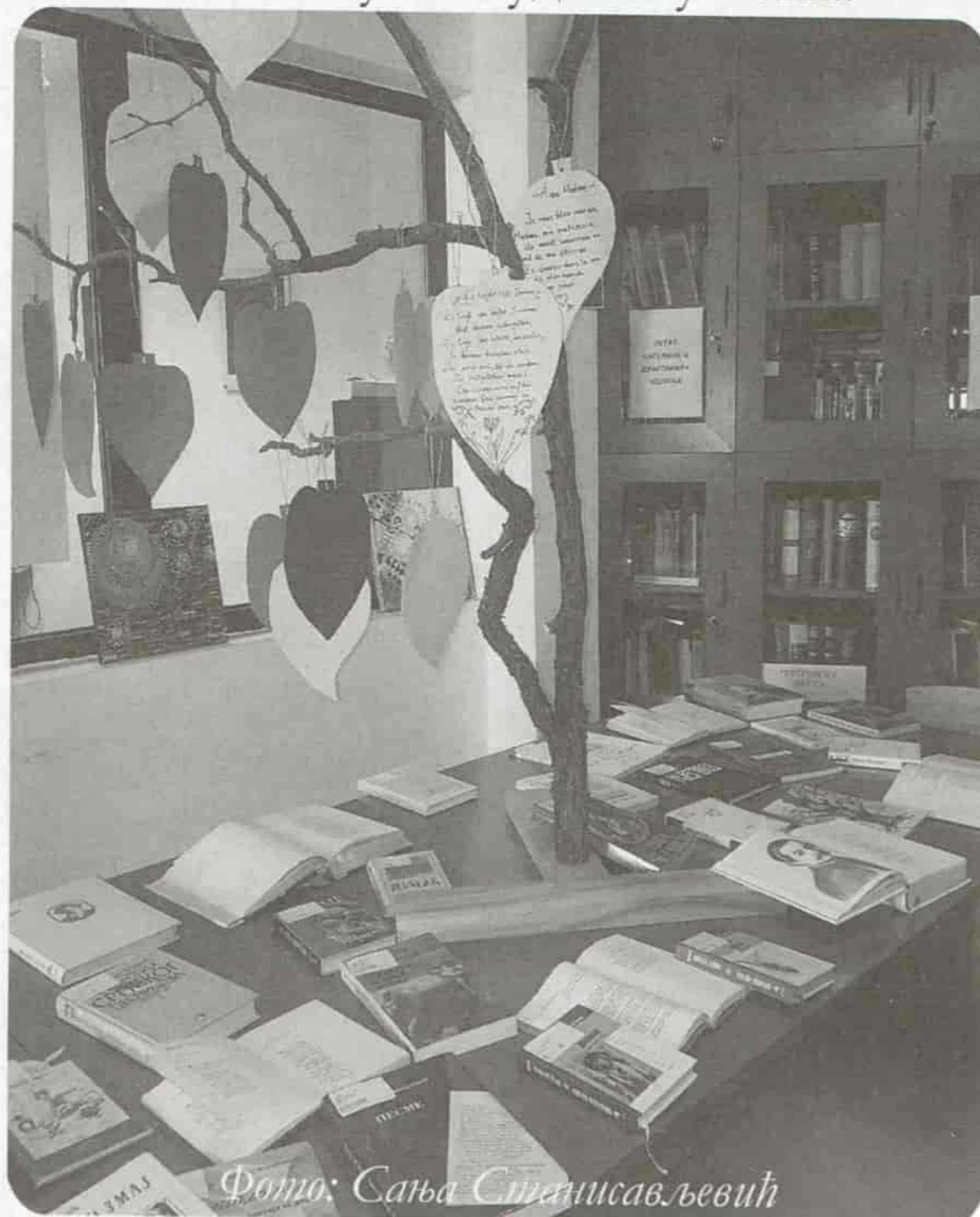

Фото: Сања Станисављевић

Наташа Ј. Симић

Народна библиотека Србије, Београд
natasa.simic@nb.rs

Славко Поледица

Народна библиотека Србије, Београд
slavko.poledica@nb.rs

ФИЛОЛОГИЈА И БИБЛИОТЕКЕ

МЕЂУНАРОДНИ ДАН МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА

АПСТРАКТ: Филологија је наука која се бави проучавањем језика и књижевности. Филологија је веома значајна наука пре свега за један народ јер не само да проучава граматику и језик, већ и историју и културу тог народа. Филолози опомињу да је брига о матерњем језику и матерњој култури свакодневна потреба одговорне и озбиљне нације и сваког озбиљног друштва. На Филолошком факултету, Универзитета у Београду се осим српског језика и књижевности, изучава још тридесет три страна језика. У непосредном окружењу Филолошког факултета Универзитета у Београду налази се Библиотека града Београда, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, Библиотека САНУ и Народна библиотека Србије. Библиотеке свих форми треба да осликавају различитост култура и језика на свим интернационалним, националним и локалним нивоима. За тридесет година каталогизације у Народној библиотеци Србије као националног каталогског центра, обрађено је хиљаде публикација на свим језицима народа и народности. Дугогодишњим радом и уношењем разноврсне литературе, обогаћује се фонд Националне библиотеке и на тај начин се пружа могућност упознавања разних култура, језика и нација. Разменом књига са библиотекама из иностранства шаљемо у свет слику о нама и нашој култури.

КЉУЧНЕ РЕЧИ: филологија, библиотека, мултикултуралност, Филолошки факултет, Народна библиотека Србије.

Филологија је наука која се бави проучавањем језика и књижевности. Подразумева се да поред изучавања самог језика, изучава историјски и културолошки контекст који су неопходни за правилно разумевање књижевних дела и других културолошки значајних текстова. Филологија подразумева проучавање граматике, реторике, историје, као и интерпретацију аутора и традиција

везаних за дати језик. То је наука о језику чији је задатак да изнесе и опише језичке чињенице¹.

Филологија је појам који се ретко користи, иако је од великог значаја за културу сваког народа. Велики број људи не зна шта филологија значи, а многи овај појам мешају са другим сличним појмовима. По дефиницији, филологија представља научну дисциплину која се бави проучавањем језика и књижевности. Филологија је веома значајна наука пре свега за један народ јер не само да проучава граматику и језик, већ и историју и културу тог народа. Филологија је једна од најкосмополитскијих речи, а у филолошкој библиотеци се могу наћи најзанимљивије књиге на свету, Ту се могу наћи многе ретке и вредне књиге као што су кинески речник, баскијски речник, малтешки и многи други. Посао филолога није само изучавање језика кроз низ речи из речника, њихов посао је прављење вишедимензионалне карте језика кроз културу, историју, језик и обичаје.

Ако се историја филологије подудара са историјом културе, онда се оне подударају са историјом образовања. Образовање је старо колико и људско друштво. Захваљујући њему, генерације људи су се перманентно припремале за живот, рад и провођење слободног времена у свим друштвима и свим епохама. Међутим оно што карактерише образовање у 21. веку, веку убрзаног напретка науке, технике и технологије, јесте велика доступност и проширеност образовања. Формално образовање је најчешћи и најзаступљенији облик образовања. Знање, умеће и вештине се стичу у формалним и неформалним путем и у различитим институцијама.

Промене у образовању су нераскидиво повезане са променама у друштву. У савременим друштвеним условима се мора водити рачуна о самом образовању и његовој повезаности са осталим сферама живота. Напредно друштво мора водити рачуна о развијености самог друштва али и њеног образовног система, јер је образовни систем потпора друштва. Образовни систем мора бити у интеракцији са свим сферама друштва, а нарочито је важна интеракција између образовног система и библиотеке.

Услед миграције људи из земље у земљу, данас живимо у мултикултуралном друштву. Морамо добро познавати свој језик и културу, да бисмо разумели културне вредности које делимо у мултинационалној заједници. Филолози опомињу да је брига о матерњем језику и матерњој култури свакодневна потреба одговорне и

1) <https://sr.wikipedia.org/sr-ec/Филологија>

озбиљне нације и сваког озбиљног друштва. Језик се чува свешћу и потребом да га имамо, а не борбом против туђица. Како је у савременој комуникацији својствено прожимање језика, језик може да прима стране утицаје, али је битно да сачува своју синтаксу и морфологију.

Филолошки факултет, Универзитета у Београду је образовна установа где се осим српског језика и књижевности, изучава још тридесет три страна језика. Филолози ће рећи да је филологија суверено кретање кроз наставне планове. Поред предавања у изучавању једног или више језика много помажу и факултетске библиотеке. Библиотеке укључене у узајамни каталог и Виртуелну библиотеку Србије. У непосредном окружењу Филолошког факултета Универзитета у Београду налази се Библиотека града Београда, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, Библиотека САНУ и Народна библиотека Србије. Могућности библиотека у пружању помоћи при образовно-научном процесу су разноврсне². Једна од веома важних потреба савременог доба је потреба за савладавањем страних језика. У зависности од расположивости простора, било би корисно да библиотеке организују догађаје на којима ће се публика сусрети са језиком, културом и историјом других народа.

Библиотеке свих форми треба да осликавају различитости култура и језика на свим интернационалним, националним и локалним нивоима, као и да их потпомажу и унапређују, а све у циљу остваривања дијалога. Библиотеке као институције културе, науке и образовања, су установе у којима се развија мултикултуралност, како у одабиру библиотечке грађе, тако и у организовању манифестације из области културе, едукативних програма и повећања броја корисника који припадају различитим етничким заједницама. Различите културе коегзистирају у мултиетничким државама, али нису увек и свима приступачне, због религијских предубеђења, или социјалних разграничења. Опште је прихваћена чињеница да се културолошке границе повлаче прецизније од националних³. Библиотеке су институције које систематично негују мултикултуралност и толеранцију, како у своме друштвеном

исказивању, тако и у процесу едукације и развијању културних интересовања својих корисника од њиховог најранијег до најстаријег узраста.

Библиотека има мултикултурални концепт, јер библиотека није само место где се чува и негује писана грађа која чини културу једне земље, него и место на којем се сазнаје и учи о другим културама. Научно-образовни процес односи се на различите аспекте стицања знања, а један од начина на који библиотека, као један од основних стубова образовног и културног живота сваке заједнице може утицати на овај процес, јесте ширење свести о другим културама. На тај начин утиче на појединца да шири своје знање и свест о различитостима и предности других култура, али и да спозна вредности културе којој припада.

Библиотека је културна, васпитна и информациона институција која прикупља, обрађује и чува своје колекције из разних области стваралаштва и интелектуалне делатности. Библиотека служи ширењу знања, културе, образовања, науке и пружа корисницима могућност стручног, стваралачког и грађанског развоја⁴. Од појаве првих библиотека протекле су деценије у којима су библиотечке услуге пратиле промене које се огледају у свим сегментима деловања библиотека.

За тридесет година каталогизације у Народној библиотеци Србије као националног каталогског центра, обрађено је хиљаде публикација на свим језицима народа и народности. Каталогизација у публикацији⁵ је пројекат који омогућује информисање о новим књигама издавача једне земље чије је излажење у току, чиме се остварује праћење издавачке продукције у тој земљи и обезбеђује основни принцип Универзалне библиографске контроле⁶, да се публикација каталогизира једном и то у земљи из које потиче. На тај начин се дошло до јединственог решења да се књига обрађује једном, према јединственим принципима, а да тај запис буде доступан свим библиотекама. Основни задатак каталогизације јесте да обезбеди информацију о новим књигама и да прати издавачку продукцију једне земље.

2) Улетиловић, Александра „Школска библиотека и програм рада школског библиотекара“. У: Библиотекарство Српске, Год. 7, Бр. 7, 2018, стр. 276-284.

3) МЕЂУНАРОДНА научна конференција Транскултуралност и библиотеке (2017; Београд) Зборник резимеа / 16. Међународна научна конференција Транскултуралност и библиотеке, Београд, 29. септембар-1. октобар 2017. ; уредници Александра Вранеш, Љиљана Марковић. - Београд : Филолошки факултет, 2017 (Београд : БелПак). - 199 стр. ; 24 см. - (MELISSA - Museums, Ethics, Library and Information Science, Studies, Archives, ISSN 2560-3418)

4) Симић Ј. Наташа „Школска библиотека и програм рада школског библиотекара“. У: Библиотекарство Српске, Год. 7, Бр. 7, 2018, стр. 253-261.

5) Јагода, Хаџи-Видановић. Каталогизација у публикацији : заједнички пројекат Народне библиотеке Србије и издавача, Гласник Народне библиотеке Србије ISSN: 1450-8915, Год. 3, бр.1 (2001), стр.143-157

6) UBC – Universal Bibliographic Control

Приликом каталогизације у сам каталог улазе и књиге других језика преведене на српски језик као и књиге српског језика преведене на неки од многобројних светских језика. На тај начин је каталог књига каталошки обрађених у Народној библиотеци Србији постао мултинационалан и мултиетнички и представља једно велико богатство на разним језицима. Један од најважнијих инструмената који треба да обезбеди размену информација на међународном плану, без обзира на језик и писмо земље одакле потиче публикација, је стандардни унифицирани библиографски опис.

Дугогодишњим радом и уношењем разноврсне литературе у каталог Народне библиотеке Србије кроз каталогизацију, обогаћује се фонд Националне библиотеке. На тај начин се се проширује знање о другим нацијама, језицима и њиховој култури. Омогућује се увид у издавачку продукцију једне земље.

Један од основних задатака библиотеке јесте и размена књига. Разменом књига са библиотекама из иностранства шаљемо у свет слику о нама и нашој култури али, исто тако разменом примамо књиге из различитих делова света на различитим језицима које помажу у изучавању језика, културе и историје.

Библиотека у мултикултуралној средини има задатак да промовише различитост, да окупља све чланове заједнице и тиме ствара услове за међукултурални дијалог⁷. Да би задатак задатак у мултикултуралној средини био добро обављен морају се потрудити како библиотекари тако и читава заједница.

Термин култура има двоструко значење, једно које потиче из хуманистичких наука и посматра културу као интелектуални и уметнички развој, а друго, каје потиче из друштвених наука и посматра културу као квалитетан начин живота. Без обзира на различитости у погледу на значење културе филолози и библиотеке треба да се уједине. Јединство треба показати како у неговању и чувању свог језика и културног богатства своје тако и у изучавању језика и културе других народа и народности. Између филолога и библиотека може доћи до сарадње зато што је њихов крајњи циљ исти. Уколико неко жели да изучава језик, културу и историју неког народа, та могућност му се пружа у библиотеци као установи чији је основни циљ да обрађује и чува публикације на свом језику али и

публикације на свим језицима које се налазе у фонду библиотеке.

Литература:

1. Вранеш, Александра (2008). „Од рукописа до библиотеке“, Београд: Филолошки факултет
2. Георгиев, Елизабета. „Зборник радова са Међународног стручног скупа одржаног у Пироту 11-12. октобра 2012. године“. Народна библиотека Пирот, Народна библиотека „Детко Петров“ Димитровград, 2012
3. Симић, Наташа Ј. „Школска библиотека и програм рада школског библиотекара“. У: Библиотекарство Српске, Год. 7, Бр. 7, 2018
4. МЕЂУНАРОДНА научна конференција Транскултуралност и библиотеке (2017 ; Београд). Зборник резимеа / 16. Међународна научна конференција Транскултуралност и библиотеке, Београд, 29. септембар-1. октобар 2017. ; уредници Александра Вранеш, Љиљана Марковић. - Београд : Филолошки факултет, 2017 (Београд : БелПак). - 199 стр. ; 24 cm. - (MELISSA - Museums, Ethics, Library and Information Science, Studies, Archives, ISSN 2560-3418)
5. Хигинс, Сјузан И. Јавне библиотеке и службе за младе, Београд: Народна библиотека Србије, 2009
6. Хаџи-Видановић, Јагода. Каталогизација у публикацији : заједнички пројекат Народне библиотеке Србије и издавача. Гласник Народне библиотеке Србије. ISSN 1450-8915. год 3, бр. 1 (2001).
7. Стаматовић, Десанка. Каталогизација на извору – значај и могућности примене. У: Библиотекарство, год. 24, 1978, бр. 4.
8. Георгиев, Елизабета. „О чему говорим када говорим о мултикултуралној библиотеци“. У: Зборник радова XIV међународне конференције БДС, 2018.
9. Улетиловић, Александра. „Школска библиотека и програм рада школског библиотекара“. У: Библиотекарство Српске, Год. 7, Бр. 7, 2018.
10. МЕЂУНАРОДНА научна конференција Филологија културе (2016 ; Београд). Зборник радова. Књ. 1 / Међународна научна конференција Филологија културе, Београд, 9-11. јуни 2016. ; уредници Александра Вранеш, Љиљана Марковић ; [превод Милица Јелић Мариоков]. - Београд : Филолошки факултет, 2016 (Београд : БелПак). - 275 стр. ; 24 cm. - (CLIMB. Culture, Language, Literary, Translation, Library and Information Studies, Teaching Methodology and Book History, ISSN 2560-3426)

7) Елизабета Георгиев „О чему говорим када говорим о мултикултуралној библиотеци“. У: Зборник радова XIV међународне конференције БДС, 2018, стр. 76-87.

Миљена Дрндар

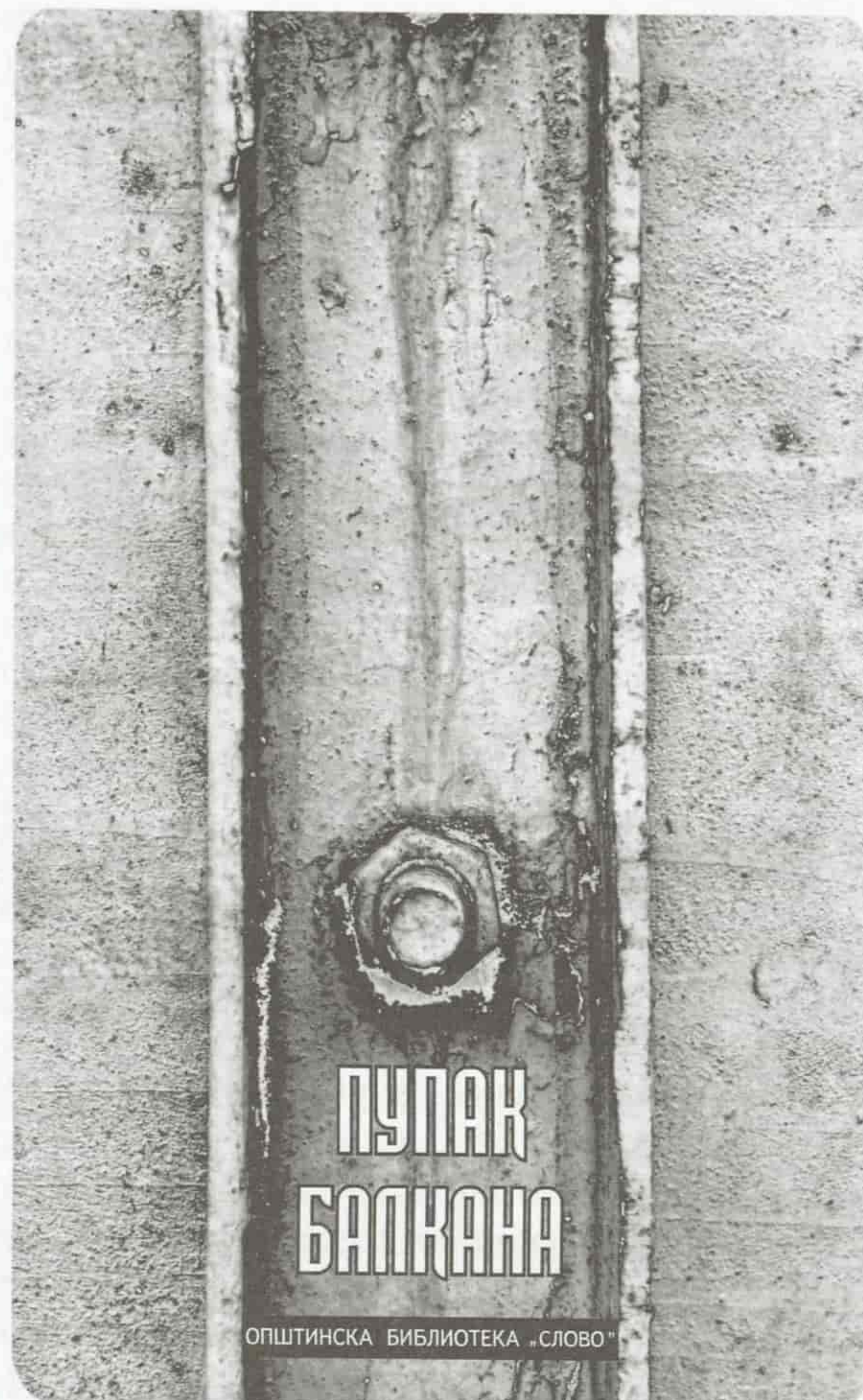
ЈОВАЊДАН КОД КУМОВА

НА КОРЗУ КРОЗ ВЕКОВЕ

Зимска су јутра незнатно различита од сумрака. Али то јутро, на Светог Јована, када је воз ушао у станицу десет минута пре него је звоно цркве избило подне, било је необично светло и прозрачно. Волео сам тај двадесети јануар када смо раном зором сваке године кретали у Лапово код кумова. Волео сам тај мраз који ми је мрзао нос док смо чекали воз, и смештање у купе док мајка пази да не изгужва хаљину коју је облачила само за свечаности, као што је ова, јер другачијих није било много. И тај снег по пољима из кога вири стрњика сам волео док неколико сати точкови клопарају у свом једнаком ритму на путу за ту чувену станицу возова. Волео сам и тренутак када угледам таблу исписану ћирилицом и латиницом – Лапово, тај кратки трзај када све стане и знам да ћу се ускоро наћи у топлој кући што мирише на кувану ракију и вино, на жито, хлеб, врућу супу и игру са Јованом и Милетом. Најстарији брат Јанко је у војсци.

Шумадија се овом градићу распрострла као ћилим, равна и питома у дубоком зимском сну. Пружали смо кораке дуж варошких улица, преко малог трга па лево, и тако продужили све док нисмо дошли до кумове дуге улице у којој су куће димиле своје оцаке и одавале нежно присуство спокојних станара у њима. Ту и тамо залајао би по који пас, и по који би му одговорио док смо пазили да не попаднамо и не проклизамо по поледици тротоара. Мајка је носила корпу пуну дарова и држала оца под руку. Зелена капија им је увек помало шкрипала. Мене би преплавила милина. Под замагљеним прозорима Јовановића играла је светлост свеће. Стигли смо.

Јануарски се мрак прикрада још од јутра. У четири поподне он је већ ту. Соба је пуна и сви се смеју. Кум је црвен од вина, весео и тужан у исти мах, Јанко није ту, није ни тражио одсуство. Друга времена. На столу су

већ и колачи и нови се тањирци стављају за вечеру. Из задње собе у којој се играмо чујемо жамор док у уста убацујемо целе штангле обланди које се топе. Неко звони на врата, што не би било необично да сви гости већ нису стигли, па и ручали. На вратима је непознат младић, каже да је на путу, и да је у истој јединици где и наш кум Јанко, па му је рекао да сврати и пренесе поздраве, и он ето, послушао јер је Лапово станица где стаје сваки воз. Није му било тешко да изађе и поздрави их. Кума цикну од среће, наврати га одмах унутра, куму пође суза, ипак има Бога, да се војнику сину са трпезе славске пошаље пакет. Одмах направише места, сместише га за сто, прво да руча, возови иду стално, нема да брине, а може и да заноћи ако буде касно. За војника је у српској кући увек било места. Ручао је све по реду, одговарао на питања, о војсци, углавном кратко, за понеко питање рекао би да не сме о томе, хвалио Јанка, хвалио печење, док су сви присутни гости најпре тихо слушали, да би онда већ весело раздрагани констатовали како живот удеси да увек ствари дођу на место. Наздрављали су већ видно срећни и

пили све задовољнији јер се пакет већ увелико паковао у кухињи под будним оком куме. Кумина сестра и јетрва секле су и ређале печење и ситне колаче, паковале жито, сарму и сува ребра, гибаницу и пите, гледајући да још удену и парче славског колача и флашу ракије ако сме да понесе. Да војнику не буде претешко, а да пошаљу свега. Елем, спаковаше све до последњег милиметра кутије. Ми извукосмо Јованове бојице и папир, и нацртасмо брзо по војника и исписасмо пар речи поздрава Јанку, и то убацише на врх пакета. Кум Груја онда викну куми Соки да донесе коверат, те она нађе и донесе неки плави, већ коришћен, али другог у кући није било, те му кум написа пар реченица и извади пару да стави у коверат, а који ће лично, дечко који рече да се зове Драган, да преда. На то се и сви гости машише за новчанике да се војнику пошаље по неки динар да му се за трошак нађе. Кум је рекао да не треба, али одушевљење ситуацијом је било јаче. Већ су сви видели Јанка како прима пакет, како броји новац и замишља добро знану собу пуну драгих лица која му од срца у овај коверат одвајају радост да их се сети. Кума је већ престала да плаче од радости али су зато сузе повремено пуштале моја мајка и кумова сестра гледајући у нас који тек треба да идемо у војску. Није ми било јасно чему толики плач, али ја нисам много тога знао, па нисам ни за ово много питао.

Када је Драган добро ручао, поздравио се, коверат је ставио у унутрашњи џеп, пакет увезан канапом понео у десној руци, и изљубивши се са свима, отишао. Остадосмо у некој спокојној срећи, углављени у међупростор сете и туге. Неко тихо запева, јер у таквом тренутку једино је песма имала смисла: „Еј, по градини месечина сија мека...”

Јанко никада није видео Драгана. Нити Драган Јанка. Драган је био преварант, који је тако гостовао ко зна колико пута, ко зна где и код кога. Није то важно. Нема толико превараната колико Шумадија може да их нахрани и дарује. И парадоксално, нико после оног првог беса, није ни мрзео Драгана. Драган нас је толико усрећио да ни његова превара није

могла да нам помути радост нашег сусрета са Јанком у мислима тога дана. На свакој следећој слави смејали смо се својој лаковерности. Препричавали смо шта је ко рекао и колико га је ко хвалио, смејали смо се нашим цртежима, паковању пакета, смејали се, заиста се од срца смејали. Добри људи не мрзе и праштају. Они често не извуку ни поуке, уверени да и онај следећи не може бити преварант. И у праву су.

И, ето, да није било тог догађаја, никада не бих у мапу Лапова уз воз, снег, славу, кумове, мирисе и мраз додао и једног оваквог Драгана и једне овакве нас.

Јанко је тог јануарског дана, док му је у кући горела славска свећа, морао са својом јединицом да рашчишћава пут ка неком селу на Старој планини. Мештани су их свратили на ручак. Њему је запала кућа у којој је горела славска свећа.

Све је било тачно како треба.

МИЉЕНА ДРНДАР је рођена 8. децембра 1970. у Пожаревцу. Завршила је Правни факултет у Београду. Аутор је три романа: „Вага за нетачно мерење”, „Два и два су пет” и „Зашивање облака”, као и многих прича, путописа и песама у заједничким збиркама, новинарских чланака и блога. Члан је Удружења књижевника Србије и Удружења књижевника Црне Горе. Живи у Немачкој.

ПРОЈЕКТИ АЛЕКСИНАЧКОГ БИБЛИОТЕКАРСТВА

ПРЕПОРУКА ЗА ЧИТАЊЕ

Синиша Голубовић. *Програмске активности Библиотеке „Вук Караџић“ Алексинац као део библиотечно-информационе делатности*. Ниш: Свен, 2020.

Синиша Голубовић. *Библиотечки мозаик – неиспричане приче*. Алексинац: Библиотека „Вук Караџић“, 2021.

Посвећени истраживачи културне историје села и града, региона или једне земље, говорећи и пишући о једној установи сведоче и о многим другим. Аутор двеју књига о историји библиотекарства у Алексинцу, Синиша Голубовић, свакако је такав познавалац, не само повести књиге у Алексинцу, него и других културних институција са југа Србије. Библиотека „Вук Караџић“ смештена је у улици која носи име Милоша Обреновића, владара који је, заједно са реформатором српског језика и правописа, утемељио идентитет уставничке Кнежевине Србије. Оно што су Вук и књаз Милош започели наставише, у дане наше, Синиша Голубовић са својим креативним тимом. Сарадници некадашњег управника библиотеке у Алексинцу, створили су, од 2001. до 2015. године, низ пројеката и других активности које је он бележио с намером да посведочи о континуитету библиотечно-информационе делатности у Алексинцу и околини. Истовремено, објављена издања су и позив и подстрек осталим културним делатницима у Србији да објаве резултате свог непосредног рада.

У годинама које су претходиле издањима књига Синише Голубовића, о алексиначком библиотекарству објављена су два наслова који се баве историјом књиге у том крају Србије, односно пословањем са штампаним материјалима у Алексинцу од 2006. до 2016. године. Аутори прве публикације (Миодраг

Спирић, Јелена Митровић и Мирослав Видосављевић) хронолошки документују историјске основе „рада са књигом“ од 1866. године (оснивање алексиначке Касине – клуба, читаонице и библиотеке) до нашег времена. Хроничари другог издања који говори о поменутој теми, Зоран Стевановић и Златко Павловић, бележе рад библиотеке „Вук Караџић“ „између два јубилеја 2006-2016“¹, сумирајући пословање алексиначког „рудника књига“ од класичног пословања (рад у читаоницама и са корисницима), до културних програма установе, које је иста организовала од средине прошле деценије до 2016. године.

Синиша Голубовић је, у издању из 2020. године, пружио читаоцима своје књиге својеврсни „временлов кроз садашњост“. Комплементарност са књигом Зорана Стевановића и Златка Павловића постоји, али су подаци у његовим *Програмским активностима Библиотеке „Вук Караџић“ Алексинац као део библиотечно-информационе делатности* употпуњени савременим концептом рада са библиотечком грађом и изворима. Наиме, рад библиотечно-информационих стручњака, поготово у данашњем времену присуства установâ културе на интернету, отвара велике могућности да се библиотеке представе на нов и модеран начин, што захтева активан приступ научној и културној стварности у земљи и свету, уз елиминисање пасивног приступа струци. Све ове квалитете поседује Голубовићев „адресар“ културних збивања из алексиначке улице Књаза Милоша 161, што је препознала и Добрила Бегенишић из Народне библиотеке Србије, у предговору његовој књизи. У Библиотеци „Вук Караџић у Алексинцу, истиче Бегенишић, „одржаване су манифестације за све узрасте, а Библиотека се позиционирала као главна установа културе у локалној заједници.“²

На сајту Библиотеке, баш на први „клик“, сазнаје се да се каталогизација библиотечке грађе и извора одвија у програмском окружењу COBISS који је, данас, доминантан програм за обраду

1) Зоран Стевановић и Златко Павловић, *Између два јубилеја: Библиотека „Вук Караџић“: 2006-2016* (Алексинац: Библиотека „Вук Караџић“), 2016.

2) Добрила Бегенишић, [предговор], У: Синиша Голубовић, *Програмске активности Библиотеке „Вук Караџић“ Алексинац као део библиотечно-информационе делатности* (Ниш: Свен, 2020), 3.
Синиша Голубовић, *Библиотека кроз време, [Видео снимак]* (Алексинац: Библиотека „Вук Караџић“, 2018).

података у многим библиотекама у Србији. Електронска презентација Библиотеке „Вук Караџић“ из Алексинца понудила је читаоцима и „гледаоцима“ на интернет платформама и кратак историјат установе из места које се, први пут у крушевачком дефтеру, помиње 1516. године. Међутим, књига, штампани, „папирнати“ извор је незаменљив ресурс приликом информисања о прошлим и будућим данима институције која, међу својим насловима, сабира и бројне чињенице о овом граду. Размишљајући у том правцу, Сениша Голубовић је, у два наслова, понудио сутрађанима (и другој стручној и најширој јавности у нашој земљи) значајне податке о „библиотеци кроз време“ како гласи и наслов истоименог документарног филма³ аутора *Програмских активности Библиотеке „Вук Караџић“ Алексинац као део библиотечно-информационе делатности и књиге Библиотечки мозаик – неиспричане приче.*

Програмске активности Библиотеке „Вук Караџић“ започеле су, по тврдњама аутора, тек након самосталности у односу на Центар за културу и уметност Алексинца, којем је Библиотека у граду припадала од 1991. до 1994. године. У првом поглављу *Програмских активности Библиотеке „Вук Караџић“ Алексинац као део библиотечно-информационе делатности* Сениша Голубовић је образложио приступ којим се руководио менаџмент Библиотеке да се упусти у низ пројеката о којима је реч, кроз праћење и бележење дешавања од 2001. до 2015. године, којима је обухваћено више стотина акција за децу, тинејџере и одрасле посетиоце и чланове алексиначке библиотеке „Вук Караџић“. „За потребе простора за реализацију програмских активности било је нужно извршити реорганизацију фондова, њихово прелоцирање...“⁴, а у наставку текста аутор истиче да је поменути радом створен корисни простор од око 100 м². Донету одлуку о покретању пројеката од културног значаја за Алексинчане и госте града на Моравици следиле су одредбе о финансирању програма културе и кадровско

јачање установе. Обележја програмских активности Библиотеке, у наведеном периоду, (били) су и лого установе, типски плакат и позивница (у класичној и електронској форми), истиче Сениша Голубовић. Други и трећи део књиге *Програмске активности Библиотеке „Вук Караџић“ Алексинац као део библиотечно-информационе делатности* чини списак реализованих програма и својеврсни „фото-албум“, забележених на сусретима писаца, сликара и „радионичара“ са грађанима Алексинца и околине.

Друга књига Сенише Голубовића *Библиотечки мозаик* са изазовним поднасловом „неиспричане приче из библиотеке“ потенцира издаваштво библиотеке „Вук Караџић“ из Алексинца наглашавајући радионичарски рад намењен свим грађанима Алексинца и околине. Током 155 година пословања Библиотеке „Вук Караџић“ (1866-2016) из Алексинца, који је седиште истоимене нахије био од 1784. године, написано је мноштво службених извештаја и јубиларних публикација, аутор се одлучио да прикаже три сегмента рада књигохранилишта из једног од рударских центара Србије. Најширу и стручну јавност Голубовић информисао о издаваштву Библиотеке и радионичарском раду у последње две деценије од када је Библиотека „Вук Караџић“ самостално правно лице (од 1995. године до данас). Трећи део *Библиотечног мозаика – неиспричаних прича* чине биографије уметника и културних стваралаца, јавних личности из Алексинца, који су се, тих година, дружили са децом и одраслима у просторима Библиотеке и тако уткали себе у културну бројаницу града.

Како Деда Мраз и СОBISS делују и сарађују у оквиру исте установе? За то се побринула професорка српског језика Маја Радоман Цветићанин осмислила пројекте „Српски лако“ и „Читалићи“ које је реализовала у Алексинцу, а у

3) Сениша Голубовић, *Библиотека кроз време*, [Видео снимак] (Алексинац: Библиотека „Вук Караџић“, 2018).

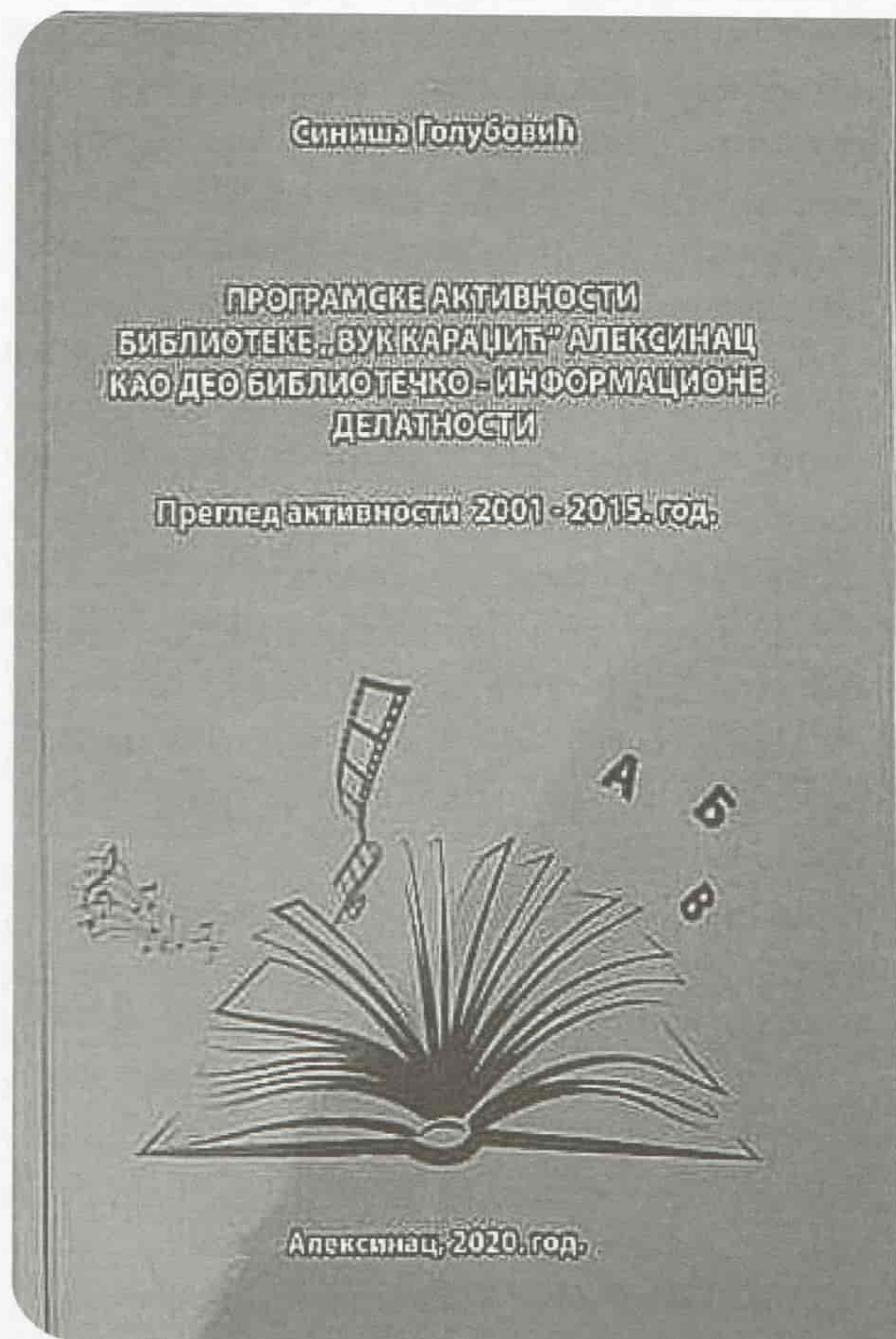
4) Сениша Голубовић, *Програмске активности Библиотеке „Вук Караџић“ Алексинац као део библиотечно-информационе делатности* (Ниш: Свен, 2020), 13.

програм је био укључена и особа која деци дели новогодишње поклоне. Избор радова деце је креативне радионице (цртежи, радови у дрвету...) организован је као изложбена поставка, а Радоман Цветићанин дружила се с најмлађима и током распуста (радионица „Распуст за Ц“). Осим пројеката намењених најмлађој популацији, Голубовић истиче и активно учешће великог броја грађана Алексинца у културним радионицама из разних области. Тако су, они наклоњени уметничком стваралаштву, имали прилику да се креативно изразе на радионици коју је водио сликар и графичар Зоран Илић (од 2014. до 2017. године) када су учесници „показали невероватну вољу да истрају у савладавању калиграфске вештине.“⁵ Осмишљене су и остварене „ипак испричане приче“ као што су креативно писање Бранислава Јанковића, затим програми о начинима писања есеја (водител Милан Орлић), а за ученике Гимназије у Алексинцу остварен је програм о писцима енглеске књижевности. Слава Библиотеке „Вук Караџић“ (Св. Ћирило и Методије) била је повод за разговор о

покретању радионице „Словенски језик од старословенског до српског језика“ (под покровитељством оца Александра Срњића), а пут од „Ћирила до Вука“ остварен је 2018. године са идејом да све успешне приче добију свој наставак.

О програмима, радионицама и пројектима оствареним у Библиотеци „Вук Караџић“ из Алексинца пише у књигама Сениша Голубовић. Агилни библиотекар створили су видео материјал у документарном филму „Библиотека кроз време“, а библиотечка грађа и извори о програмима који су описани у његовим издањима каталогизирана је у одговарајућем програму. Давно је примећено да о некој установи говоре људи и време, а проспекти, позивнице и плакати (фотографисани за потребе ових двеју књига) са културних догађаја у библиотеци „Вук Караџић“ у Алексинцу, додају свему изреченом, онај „прави шмек“.

Све у славу Ћирила и Методија, Вука Стефановића Караџића и њихових наследника – библиотекара из Алексинца и околине.

5) Зоран Илић, Извештај о радионицама калиграфије, У: Сениша Голубовић, Библиотечки мозаик – неиспричане приче (Алексинац: Библиотека „Вук Караџић“, 2021), 46.

Јовица Николић

АПСОЛУТНИ ПОБЕДНИК - УРОШ ДИЛИЋ

КУЛТУРНА ДЕШАВАЊА

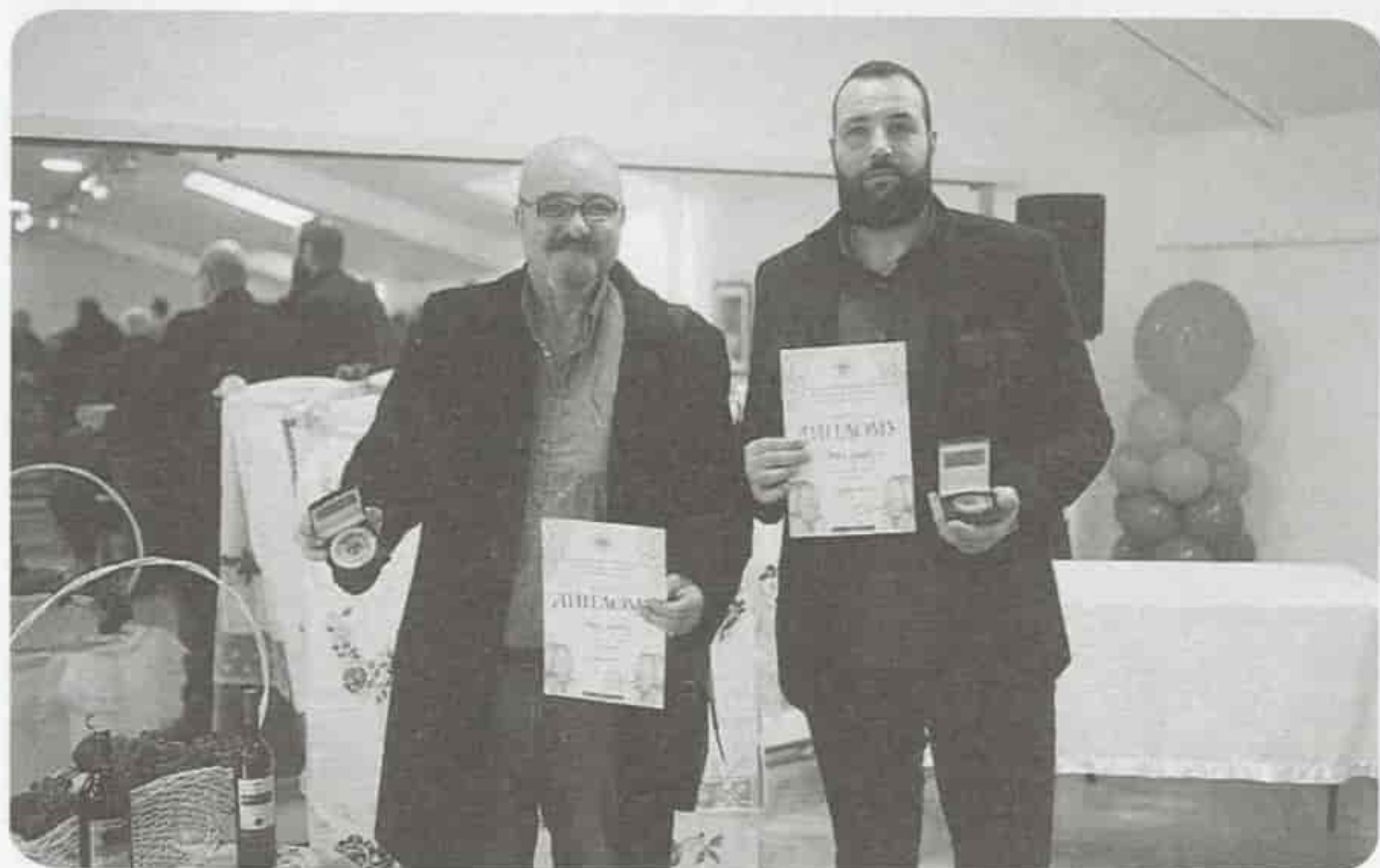

Фото: Урош Томић

„У води ћеш видети своје лице, а у вину видиш израз своје душе”, каже стара изрека.

Поводом Светог Трифуна, заштитника виноградара, по 16. пут одржан је избор најбољег вина и ракије у Лапову, у малој сали КТЦ „Стефан Немања”. Стручни жири извршио је одабир 51 узорка вина и 56 ракије. Овогодишњи колачар манифестације био је Иван Спасојевић, а водитељ програма био је Александар Ђорђевић, в.д. директора Културно-туристичког центра „Стефан Немања”.

ЦРВЕНО ВИНО

Првипласирани Урош Дилић, дипл. маш. инжењер и апсолутни победник у овој категорији;

Другопласирани пензионер Бранислав Стојановић;

Треће место деле Драган Микић, пензионер и Урош Дилић, дипл. маш. инжењер и музичар.

БЕЛО ВИНО

Првипласирани Јовица Кнежевић, дипл. маш. инжењер;

Другопласирани Марко Голубовић;

Трећепласирани Љубиша Пешић, дипл. економиста;

РОЗЕ ВИНО

Првипласирани Александар Станојевић, кондуктер у возу;

Другопласирани Мијо Павловић, пензионер;

Трећепласирани Иван Миличић, дипл. маш. инжењер.

РАКИЈА ШЉИВА

Првипласирани Бранислав Стојановић, пензионер;

Другопласирани Иван Лилчић, машиновођа;

Треће место деле Дарко Ивковић, про-

Фото: Урош Томић

фесор и Слободан Маринковић, пензионер.
РАКИЈА ГРОЖЂЕ

Првипласирани Миодраг Петровић, пензионер;

Другопласирани Слободан Петровић, радник;

Трећепласирани Бранислав Стојановић, пензионер.

ВОЋНЕ РАКИЈЕ

Првипласирани Зоран Солунац и апсолутни победник у овој категорији;

Другопласирани Владета Златковић, грађ. инжењер;

Трећепласирани Петар Мишковић.

У културно-уметничком програму учествовали су:

Михајло Петровић, Музички састав „Одигитрија”, Јовица Николић, новинар и писац, Дејан Ивановић, железничар и редитељ „Студија Д” и Снежана Тошић, песникиња - пензионерка, члан Књижевног клуба „Милорад Бранковић” из Лапова.

Сечење славског колача извршили су свештеници наше цркве Горан Живковић и Дејан Шишковић. Колачар 17. сусрета винара биће Зоран Миљић, машиновођа.

И на крају, завршио бих речима Френсиса Бејкона: „Старост је добра само у четири случаја, старо дрво најбоље гори, старо вино је најбоље за пиће, старим пријатељима се највише верује, а стари писци се најбоље читају.”

Фото: Урош Томић

Александар Ђорђевић
БЕЛЕ ПОКЛАДЕ

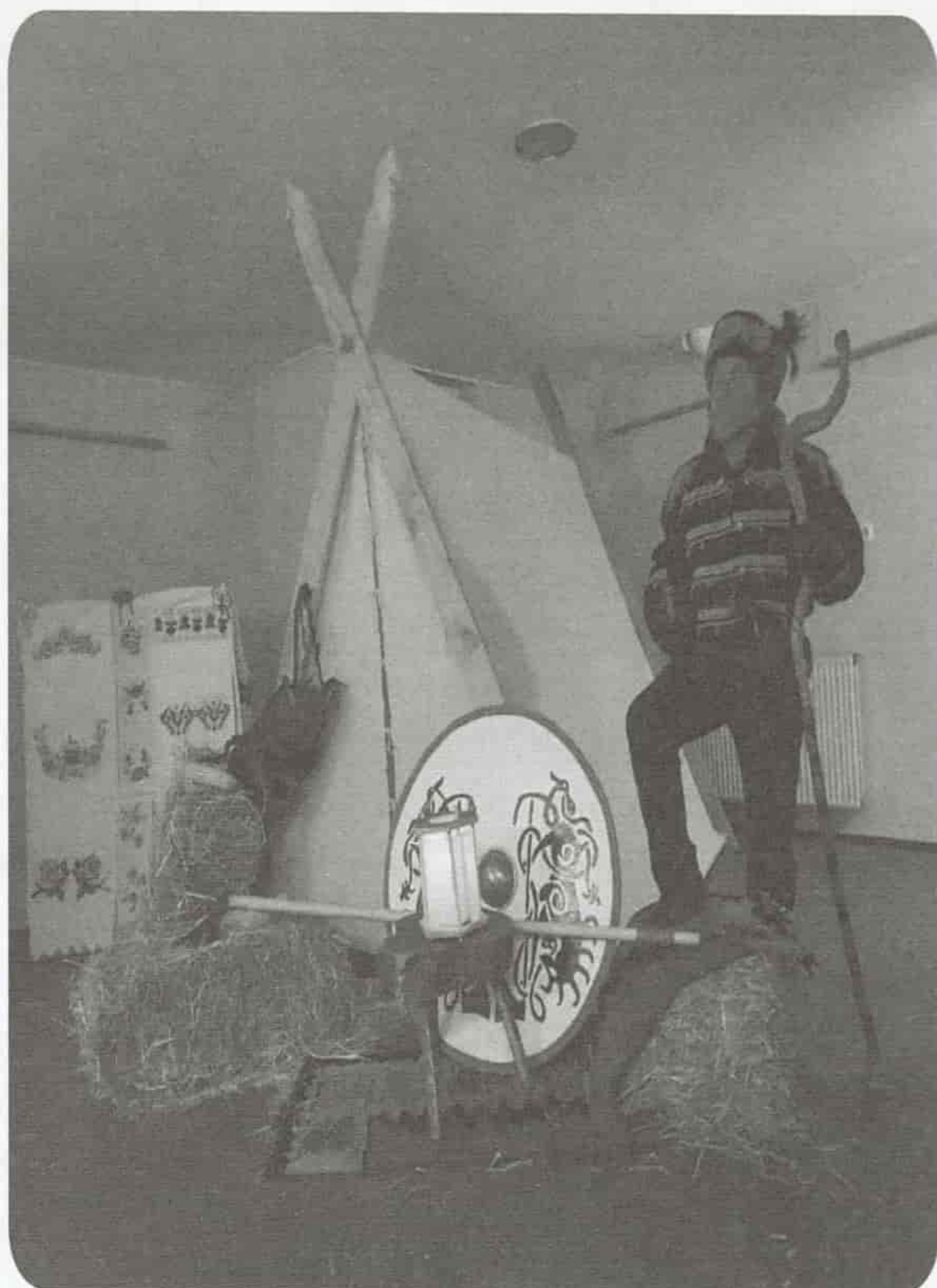

Фото: Милан Хришум

Шестог марта 2022. године у биоскопској сали Културно-туристичког центра „Стефан Немања” у Лапову, са почетком у 11 часова, одржана је Дружионица - Беле покладе под слоганом „Делимо пријатељство”.

На улазу госте је дочекивао маскирани Живота Денић са реквизитима који су амбијент претворили у мали музеј. Програм је уредио и водио wd директора КТЦ-а Александар Ђорђевић.

Пре званичног отварања и представљања публика је имала прилику да ужива у сплету народних игара Културно-уметничког друштва „Лапово”.

„Како године пролазе једна ствар постаје важна у правом пријатељству - време на њега не утиче. Када се прави пријатељи поново сретну, они се осећају као да су се видели јуче. И ми смо се тако осећали током Беле недеље и тим поводом решили смо да организујемо данашње дружење.” - рекао је Александар, а потом поздравио све присутне и пожелевши им да увек деле радост, шале, забаву и смех.

На дан Белих поклада збијају се шале, организују игранке и сви се забављају, а редитељ Дејан Ивановић је у продукцији Позоришно-филмског атељеа „Студио

Д” представио филм о обичајима и традицији Белих поклада у Лапову. Несумњиво је освојио симпатије публике, а потврда тога је био смех најмлађих и најстаријих посетилаца.

Карактеристична за покладе, поред играња кола, које симболизује стару и нову годину, и песма. На занимљив начин водитељ је шармирао публику питавши их како су они као млађи обележавали Беле покладе и како негују пријатељства.

Уследила је најаву Музичког састава „Одигитрија” који је извео две народне песме „Маријо, ћеро, мори” и „Чије је оно девојче”. Овај састав је веома млад, али су препознали очување духовне музике и црквеног појања, као и неговања традиционалне и етно музике.

У паузама између наступа водитељ је одржавао интеракцију са публиком, а посебно са најмлађима. У наставку програма уследио је ненадмашни виртуоз Михајло Петровић са изведбама на хармоници.

Шекспир је рекао:

„Пријатељ је онај који те познаје какав стварно јеси; схвата шта си прошао; прихвата шта си постао и још увек ти допушта да одрастеш,” цитирао је Александар, подсетивши публику да данашњи празник треба провести са породицом, људима који су нам драги, кроз разговор, шалу и весеље.

Фото: Милан Хришум

Уживање је настављено још једним наступом чланова Културно-уметничког друштва „Лапово”, сплетом народних игара. Одушевљење и овације публике испунили су биоскопску салу.

Ове године Културно-уметничко друштво „Лапово” обележава јубиларних 30 година постојања и са разлогом су једна породица која дели смех, забаву, инспирацију, али су и подршка и раме за плакање. Водитељ је више пута анимирао публику позивајући их да аплаузом поздраве наступ КУД-а.

Права журка за децу је почела доласком

Фото: Милан Хришум

дружине маскота: Лол лутке и Патролне шапе, који су позорницу учинили малом дискотеком. Деца су играла уз пет нумера заједно са дружином. Осмехе и радост својих малишана родитељи су, са усхићењем и понеком сузом, фотографисали. Уследило је и групно фотографисање као успомена са одржане Дружионице.

Водитељ је искористио прилику да честита рођендан једној од учесница и том приликом је отпевана рођенданска песма. Дружионица се приводила крају, када су подељене поклон књиге за три најлепше маске и захвалнице малишанима за учешће на Дружионици.

До новог дружења упућене су речи поздрава и позива и тиме дружење затворено у 13,15 часова. Присутни ниси крили утиске, задовољство и одушевљење, а посебно родитељи деци којима

је ово било прво представљање.

Културно-туристичког центар „Стефан Немања“ доделио је захвалнице:

- Културно-уметничком друштву „Лопово“ на представљању нове генерације играча која ће својим играчким умећем створити препознатљив израз у визуелном смислу;

- Позоришно-филмском атељеу „Студио Д“ на пројекцији забавног видеа о обичајима поводом Белих поклада, у режији Дејана Ивановића;

- Музичком саставу „Одигитрија“ на предивном извођењу старих народних песама;

- Талентованом музичару Михајлу Петровићу за изведбе на хармоници.

У организацији Дружионице допринос су дали и: УЖ „Коло српских сестара“, Живота Денић, Саша Милосављевић и запослени у КТЦ-у.

Фото: Милан Хришум

Милица Станковић

ОСНОВНА ШКОЛА „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“ У НОВОМ РУХУ

„Образовање је најмоћније оружје које можете употребити да промените свет.“
Нелсон Мандела

Фото: Зоран Станојевић

Традиционално обележавање славе образовних установа општине Лапово, основне, средње школе и предшколске установе, Светог Саве, уједно је била прилика за свечано отварање реконструисаног објекта и његово освештавање. Такође, званице су имале прилике да се упознају са просторијама које сада похађају неке нове генерације. Након што је објекат освештан, представници свештенства су заједно са директоркама установа пресекли колач. Присутни су, након тога, имали прилике да уживају у приредби коју су припремили основци заједно са својим наставницима. У духу светосавља, присутни су, гледајући приредбу, имали прилике да се подсети старих српских обичаја везаних за славу, значаја који су за једну вишегенерацијску породицу имали домаћин, као глава куће, кум и његова породица, али и сваки гост, као и путник намерник.

Након свечаности, директорка школе уручила је награде најзаслужнијим запосленима и сарадницима. Општина Лапово била је једна од њих.

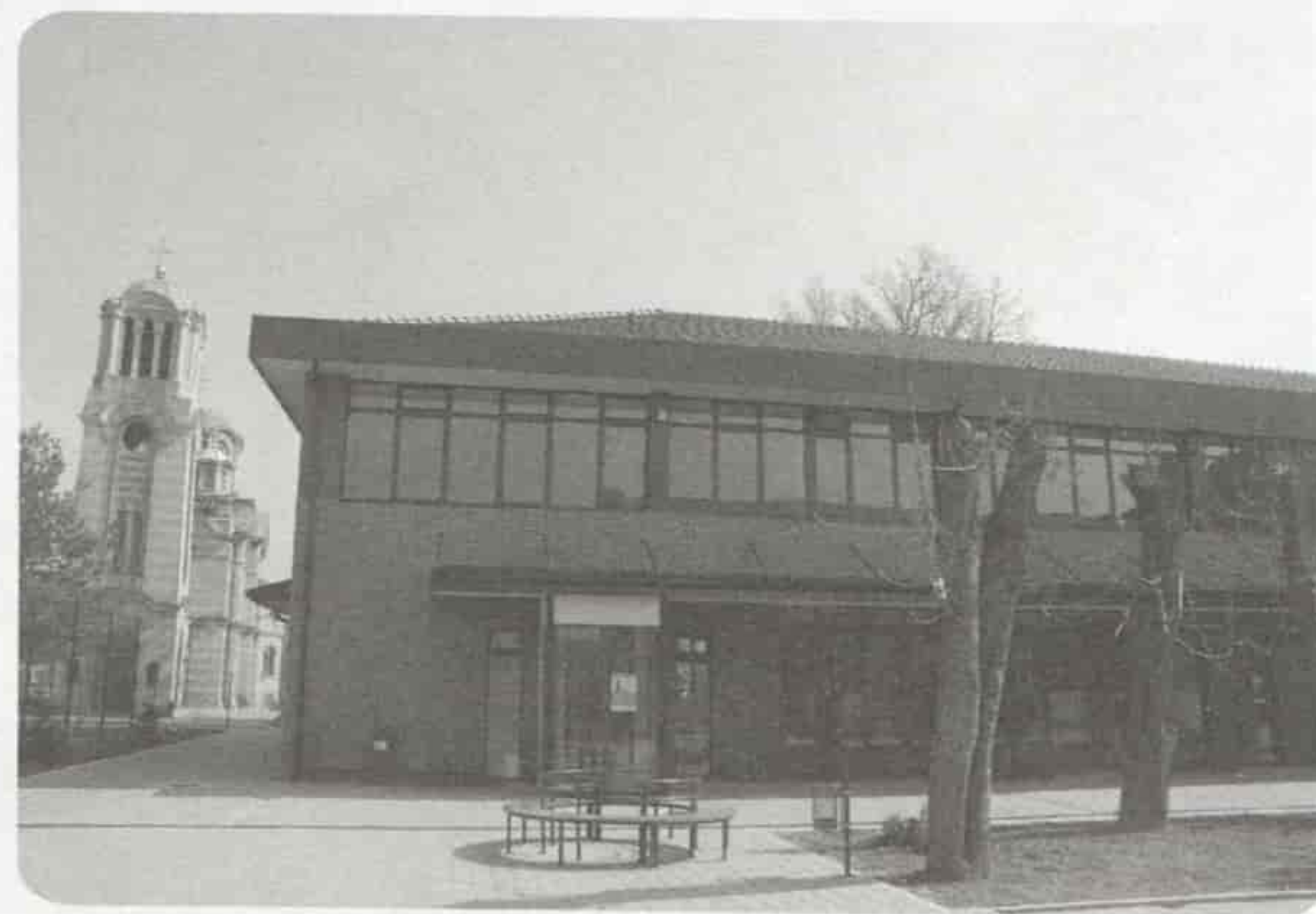

Фото: Зоран Станојевић

ОБРАЗОВАЊЕ

Фото: Зоран Станојевић

По завршетку зимског распуста, ђаци централног одељка ОШ „Светозар Марковић“ своје школовање наставили су у потпуно реконструисаној згради школе. Општина Лапово издвојила је средства за израду потребне пројектно-техничке документације и стручни надзор над извођењем радова, док је целокупно извођење радова, у вредности од 360 милиона динара финансирала Канцеларија за управљање јавним улагањима Републике Србије. У оквиру реконструкције школе, ојачана је међуспратна конструкција, израђена кровна конструкција, нова хидроизолација и термоизолација и то по најсавременијим стандардима за ту врсту објеката, затим водоводна и канализациона мрежа, електроенергетска и телекомуникациона инсталација, фасаде, комплетно партерно уређење, уређење ентеријера школе и нова столарија. Такође, школа поседује и неопходни систем одбране од пожара и громобранску заштиту.

Милица Станковић

НОВО САНИТЕТСКО ВОЗИЛО У СЛУЖБИ ДОМА ЗДРАВЉА

ЗДРАВСТВО

Фото: Марија Мујковић

У оквиру пројекта „Хитан одговор Републике Србије на КОВИД-19“, које је Министарство здравља Републике Србије спровело на основу Споразума о зајму Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој, Дом здравља у Лапову добио је ново, модерно санитарско возило, комплетно опремљено по највишим медицинским стандардима. По речима државног секретара Министарства здравља, доц. др Александра Стефоског, ово возило је ништа мање него права „мини-болница“.

Због географског положаја општине, Дом здравља у Лапову збрињава хитне случајеве како са територије општине, тако и са подручја Коридора 10, те је унапређење рада хитне службе од великог значаја, истиче директорка Дома здравља, Марија Мујковић.

У периоду највеће ангажованости

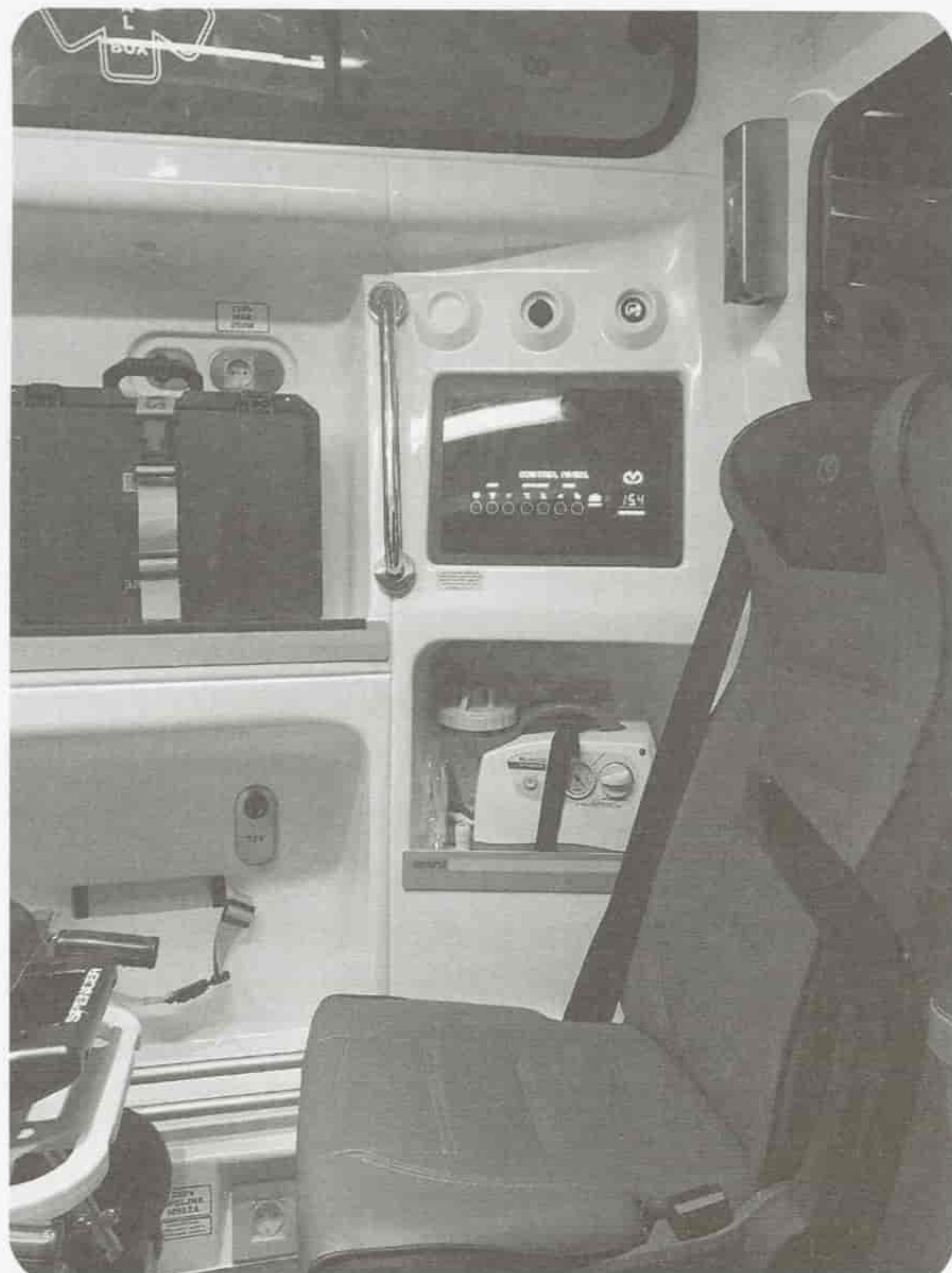

Фото: Марија Мујковић

медицинске струке, свако улагање у опрему, кадрове и инфраструктуру је непроцењиво, што је препознато на државном нивоу. Захваљујући Канцеларији за управљање јавним улагањима, у марту месецу ове године, отпочела је и реконструкција Дома здравља у Лапову. Реконструкција ће се одвијати етапно, те ће рад ове установе и током њеног трајања бити неометан.

Фото: Марија Мујковић

Милица Станковић

ДАН ОПШТИНЕ ЛАПОВО

„Ми

Александар I

по милости Божјој и вољи народној

Краљ Србије

на предлог Нашег Министра унутрашњих дела, а на основу чл. 6. Закона о местима од 16. јуна 1866. год. решили смо и решавамо: да се село Лапово у сфезу лепеничком, округу крагујевачком, по изјављеној жељи његових становника, прогласи за варошицу.

17. марта ове прости 1896. године, у Нишу.

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Фото: Урош Томић

Сто двадесет шест година након проглашења Лапова варошицом, а после две године паузе узроковане пандемијом, Општина Лапово наставила је традицију свечаног обележавања овог битног датума. Свечана седница Скупштине општине Лапово одржана је у великој сали Културно-туристичког центра „Стефан Немања“. Сам улаз установе и бина на којој је свечаност одржана били су богато декорисани балонима у бојама српске заставе, док су госте на улазу дочекивали најпре најмлађи чланови Културно-уметничког друштва „Лапово“, са, како стари српски обичаји налажу, погачом и сољу у рукама, а затим и председник општине Лапово, Бобан Миличић, председница Скупштине општине Лапово, Мирела Раденковић и помоћник председника, Милан Крстић.

Након што су званице пристигле, свечана седница је отпочела химном „Боже правде“ у извођењу Музичког састава „Одигитрија“. Програм је водила Данијела Вулићевић, директорка Општинске библиотеке „Слово“. Након најаве, го-

стима се најпре обратила председница Скупштине општине, Мирела Раденковић, пожелевши им срдачну добродошлицу.

„Стабилност и развој, кључне су речи којима се власт у Лапову руководила у претходном периоду. Када кажем стабилност, мислим пре свега на финансијску стабилност у општинској каси, која се огледала кроз домаћински однос и континуирано измирење свих обавеза. Када говорим о развоју, Лапово је направило велики искорак, како у привлачењу инвеститора, тако и у реализацији инфраструктурних пројеката. У протеклој години били смо велико градилиште, а тај темпо настављамо и ове године. Лапово је као варош коју неизмерно волимо, чију историју чувамо, а традицију поштујемо и негујемо. Лапово има своју душу и препознатљив менталитет. Више него икад желимо да нашу варош учинимо местом за квалитетан, модеран и испуњен живот, при чему се првенствено руководимо поштовањем и интересима наших суграђана“, рекла је председница СО Лапово и додала да је руководство Општине у досадашњем раду имало велику подршку врха државе на челу са председником, Александром Вучићем и Владом Републике Србије, што је умногоме допринело да своје идеје и пројекте и спроведе у дело, као и да је сигурна да ће државни врх и даље бити чврст ослонац и велика помоћ у развоју и у напретку Општине.

„Са жељом да будете здрави, успешни, а и задовољни Лаповом, честитам вам празник и отварам Свечану седницу Скупштине општине Лапово“, поручила је. Уследио је видео-прилог о достигнућима, али и плановима руководства општине Лапово, мале заиста само по својој површини, али велике по идејама и борбеном духу својих челника и грађана. Тако, присутни су имали прилике да се кроз видео-прилог упознају са великим инфраструктурним улагањима и улагањима у привреду у Радној зони 2 у протеклом периоду, улагањима у електродистрибутивну мрежу, планским документима за развој путне инфраструктуре, у потпуности реконструисаном ОШ „Светозар Марковић“, сарадњом коју Општина има са институцијама које брину о најстаријим суграђанима и деци са сметњама у развоју, затим са развијеношћу бројних спортских грана под

окриљем Спортског савеза општине Лапово, зачетком развоја етно и сеоског туризма у Лапову, успешном сарадњом коју Општина има са бројним министарствима, као и другим значајним корацима и великим достигнућима Општине у протеклом периоду.

Присутнима се затим обратио председник Општине: „Драги пријатељи, пре 126 година по милости Божијој и вољи народној кренули смо да градимо пристојну, модерну и савремену заједницу. Лапово, на које ћемо бити поносни, и у које ће наша деца имати будућност какву заслужују. Заједно смо сањали и веровали у напредну и успешну варош, достојну сваког угледа и поштовања. Корак по корак, велики снови постали су велика дела, а будућност коју смо некада сањали полако постаје садашњост коју поносно живимо. Неуморно смо радили на умрежавању нашег места, са околним општинама и градовима јер само повезаност и заједништво нас воде просперитету и напретку. Израдом планова, студија, пројектних документација, дошли смо и до изградње и реконструкција мостова, путева и пруга. Локомотива реформи је покренута: наша привреда напредује брже него икада; све је више инвестиција и нових радних места – и све је више прилика за младе. Ми данас имамо велика градилишта. Реконструисане су или су у фази реконструкције све јавне институције у нашем месту, а са циљем улагања у најважније ресурсе – људе! Наш пут је јасан и ми смо одлучни у настојању да искористимо добар географски положај, природне ресурсе и људске капацитете локалне самоуправе, свих установа и предузећа, приватног сектора, улагања домаћих и страних инвеститора, захвални на помоћи наше државе на челу са Александром Вучићем, Владом Републике Србије, свих министарстава, организација и свакој другој врсти помоћи. Поносни смо што ниједан наш остварени сан није случајност или срећа, већ увек последица заједничког труда, рада, борбе, међусобног поштовања и вере.“ Након што је изразио част и задовољство што је Општина овим поводом угостила државног секретара Министарства здравља Републике Србије, доц. др Александра Стефоског, државну секретарку Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре

Републике Србије, госпођу Биљану Поповић Ивковић, проф. др Миљка Ристића, представнике компаније „Лидл Србија КД“, представнике ЈП „Путеви Србије“, ЈВП „Србијаводе“, представнике других привредних субјеката, предузећа, компанија, појединце са којима је имала успешну сарадњу, представнике свештенства, војске, пријатељских општина, удружења, своје одборнике, већнике, и остале, председник општине је своје обраћање завршио следећим речима: „Док над Србијом лете орлови, једина граница су наши снови! Будите здрави и увек ради да живите у Лапову или да га са радошћу посетите. Велико вам хвала добри људи, за несебечну подршку у времену тешких искушења!“

Присутни су имали прилике да још једном уживају у дивним гласовима девојака из Музичког састава „Одигитрија“, које су отпевале нумеру „Чије је оно девојче“, као и у изведби младе, али изузетно талентоване и вишеструко награђиване пијанисткиње Анђеле Мујковић.

Заслужним поједницима, предузећима и институцијама, награде су уручили председник Општине и председница Скупштине општине. Бројна достигнућа, успешне сарадње и велике заслуге стоје иза сваке од њих.

За крај свечаности наступила је најмлађа генерација КУД „Лапово“ која је својом умешношћу и талентом изазвала осмехе и одушевљење присутних, чији су дланови звучно пратили ритам корака наших малих уметника. Аплауз је дуго након тога одјекивао салом. По окончању Свечане седнице, видно одушевљени гости наше Општине упутили су се на Свечани ручак, уприличен у трпезарији ОШ „Светозар Марковић“, где су уз музику и смех разменили утиске, обновили своја познанства и стекли нека нова.

Фото: Урош Томић

Милица Станковић

ПРОГРАМ УНАПРЕЂЕЊА ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Једанаестог марта 2022. године, у Аранђеловцу, представници Министарства рударства и енергетике су потписали уговоре са представницима 151 јединице локалне самоуправе, а у оквиру Националног програма унапређења енергетске ефикасности, међу којима је и општина Лапово.

Мере предвиђене овим програмом омогућиће смањену потрошњу електричне енергије, што представља директну корист и уштеду како за грађане, тако и за државу, али и допринос очувању квалитета животне средине. Мере које планира да спроводи општина Лапово су: замена спољних прозора, врата и других транспарентних елемената тер-

мичког омотача, постављање термичке изолације зидова, таваница изнад отворених пролаза, подова и осталих делова термичког омотача према негрејаном простору, постављање термичке изолације испод кровног покривача, као и унапређење термотехничких система зграде путем замене система или дела система ефикаснијим системом путем: замене постојећег грејача простора (котао или пећ) ефикаснијим, замене постојеће или уградње нове цевне мреже, грејних тела и пратећег прибора, уградње топлотних пумпи, као и уградње соларних колектора и уградње соларних панела.

У оквиру овог програма, укупно ће бити уложене 4 милијарде динара за повећање енергетске ефикасности домаћинствима, од чега ће Министарство рударства и енергетике заједно са општинама и градовима издвојити половину тог износа за субвенције грађанима који се пријаве за учешће у овом програму.

Фото: Архива Општине Лапово

Детаљи са представљања петог броја
нашег листа 28. фебруара 2022. године

ФОТО-ГАЛЕРИЈА

Фото: Сања Станисављевић

Слово о Лапову: лист за библиотекарство, књижевност, културу и завичајност,
година II, број 6, март 2022.

ISSN 2738-1056

UDC 02+82

Излази 4 пута годишње;

Издавач: Општинска библиотека „Слово“, Његошева ба, Лапово;

За издавача: Данијела Вулићевић;

Телефон: 034 6852198;

E-mail: biblioteka-slovo@hotmail.com;

Уредник: Данијела Вулићевић;

Редакција: Јовица Николић, Милица Станковић, Стеван Стефановић, Горан Живковић, Александар Ђорђевић, Владимир Којанић, Зоран Станојевић, Ивана Андрејевић, Дејан Петровић, Слађан Станисављевић, Надица Милетић и Зоран Солунац;

Коректура: Сања Станисављевић;

Дизајн корице: Ивана Андрејевић;

Фотографија на корици: Зоран Станојевић;

Техничка припрема: Зорица Мујковић;

Штампа: Колор Прес, Лапово;

Тираж: 200 примерака

СЕЋАЊЕ

Буди ме миловање мајчине руке.
Устајем, знам да морам.
Чобани су на својим местима
Поигравају се прутевима
Ја сам најмлађи пастир,
Најмање оваца у стаду,
Бодре ме.
У подне
Испод мене
Мекоћа траве,
Изнад мене
Ведрина неба
И мој поглед нагоре.
Размишљам шта ли је иза...
Кад се сумрак спреми,
Моји мали кораци су тешки.
Испред куће чека ме мајка
Уморна и гладна
Одлазим најбољем пријатељу,
Дрвеном кревету,
У коме шушка слама
И штити ме
Од ледених камених зидова
Мрачне собе.
Сањам
Свануло је, устај!

Снежана Тошић

ОПШТИНСКА
БИБЛИОТЕКА
-СЛОВО-